

**VOORTGANGSRAPPORTAGE
HERSTELOPERATIE
TOESLAGEN**

**mei – augustus 2023
(15^e VGR)**

Inleiding

Hierbij ontvangt u de Voortgangsrapportage hersteloperatie toeslagen (VGR). Deze rapportage schetst de voortgang van de hersteloperatie over de periode mei-augustus 2023 en relevante ontwikkelingen. De peildatum van deze rapportage is 31 augustus 2023.

Het doel van de hersteloperatie is het gedane leed als gevolg van de problemen met de kinderopvangtoeslag te erkennen, herstel te bieden en gedupeerden en hun kinderen te helpen een nieuwe start te maken. De hersteloperatie is een samenwerking tussen verschillende uitvoeringspartijen, zoals de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT), de gemeenten, verenigd in de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Sociale Banken Nederland (SBN), publieke schuldeisers, adviescommissies en diverse andere betrokken partijen. Voor eenieder die bijdraagt aan de hersteloperatie, staan de ouders en kinderen voorop.

Aan het begin van deze rapportage vindt u een dashboard dat de belangrijkste ontwikkelingen in de hersteloperatie weergeeft en de voortgang die is geboekt. Hoofdstuk 1 van deze rapportage gaat dieper in op de voortgang in het werk van UHT en de commissies voor degenen die zich voor financieel herstel aanmelden. Dat heeft onder meer betrekking op de eerste toets, de integrale beoordeling, de compensatie van aanvullende werkelijke schade, de bezwaarprocedures en de verstrekking van dossiers. Hoofdstuk 2 gaat over het integraal en emotioneel herstel van gedupeerden, en de bijbehorende brede ondersteuning. Hoofdstuk 3 gaat in op regelingen voor aanvullende doelgroepen, zoals de kindregeling en de regeling voor ex-toeslagpartners. De schuldenaanpak komt aan de orde in hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5 tenslotte gaat over de inrichting van de herstelorganisatie, over samenwerking met de verschillende partners en over de financiën. Dit laatste hoofdstuk gaat ook in op de inbreng van de Oudercommissie en de manier waarop daar opvolging aan wordt gegeven.

De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Aukje de Vries

Den Haag, 29 september 2023

Hersteloperatie toeslagen mei t/m augustus 2023

Huidige status

Aanmeldingen

65.005 Totaal
2.708 Deze periode

1e toets afgerond

61.788 Totaal
2.945 Deze periode

IB afgerond

28.575 Totaal
4.623 Deze periode

Geduceerd na 1e toets of IB

31.251 Totaal
1.777 Deze periode

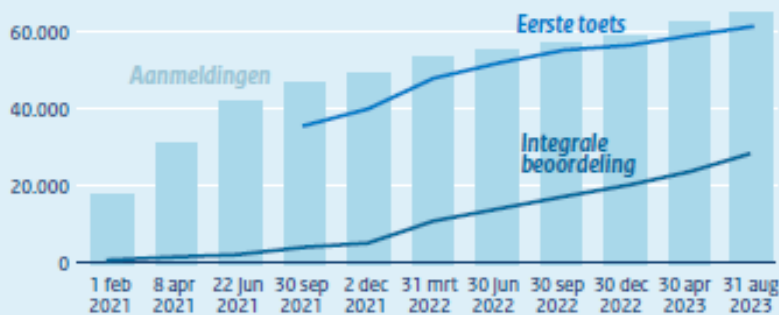

Kindregelingen uitbetaald

66.343 Totaal
41.040 Deze periode

Financieel herstel

Ouder afgemeld

7.400

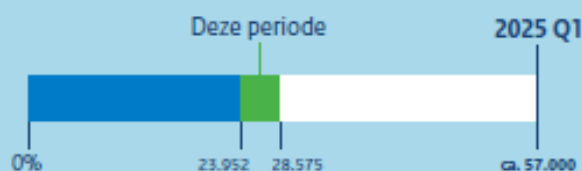
(Nog) geen vervolg na IB-beschikking*

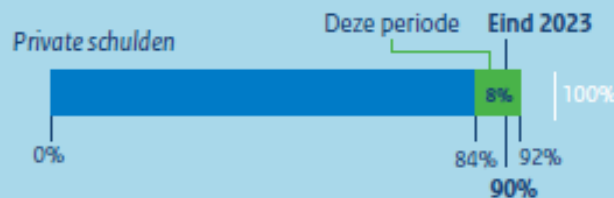
* Ouders gaan gemiddeld na 1,5 maand in bezwaar. Op dit moment zet zo'n 8% van de ouders de stap naar de CWS, dat doen ze gemiddeld na een half jaar.

Prognoses

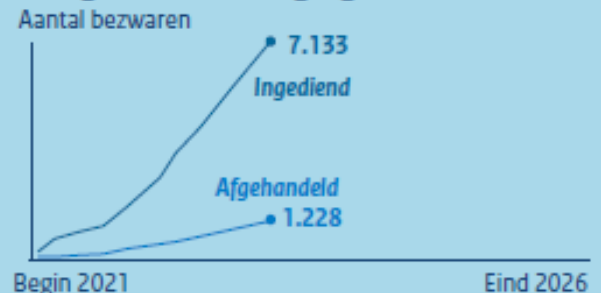
ca. 57.000 IB's afgerond in 1e kwartaal 2025

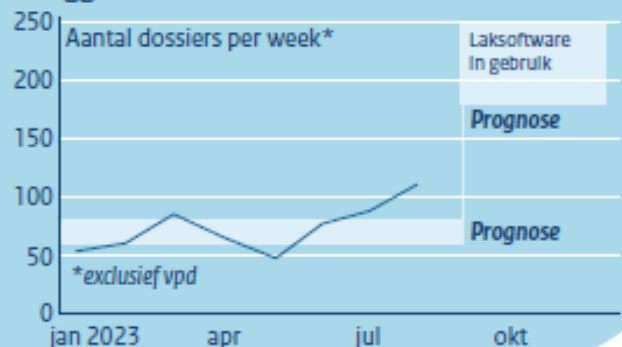
90% private en publieke schulden afgehandeld eind 2023

Eind 2026 alle bezwaren op de eerste toets en de integrale beoordeling afgehandeld

Eind 2023 achterstand hersteldossiers weggewerkt*

Inhoud

1.	Financieel herstel	6
1.1.	Aanmelding en eerste toets	6
1.2.	Integrale beoordelingen	6
1.3.	Aanvullende schade afhandeling (routes na IB)	10
1.4.	Bezwaarproces.....	11
1.5.	Ingebrekestellingen, beroepen niet-tijdig beslissen en inhoudelijke procedures	13
1.6.	Dossiers.....	14
2.	Integraal herstel	16
2.1.	Emotioneel herstel.....	16
2.2.	Intensieve hulp	17
2.3.	Ondersteuning op de vijf leefgebieden door gemeenten.....	18
2.4.	Ouders in het buitenland	19
2.5.	Juridische bijstand voor ouders	20
3.	Aanvullende regelingen	21
3.1.	Kindregeling	21
3.2.	Ex-toeslagpartners	21
3.3.	Nabestaanden van overleden gedupeerden en nabestaanden van overleden kinderen ..	22
3.4.	HZK.....	22
4.	Schuldenaanpak.....	23
4.1.	Publieke schulden.....	23
4.2.	Private Schulden	24
4.3.	Schuldregelingstrajecten (Wsnp/Msnp)	27
4.4.	Zakelijke schulden	28
4.5.	Noodprocedure	28
5.	Organisatie en financiën.....	29
5.1.	Inrichting uitvoeringsorganisatie	29
5.2.	Fouten en herstelacties	30
5.3.	Oudercommissie.....	30
5.4.	Nationale Ombudsman	31
5.5.	Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en Raad voor de Rechtsbijstand (RvR)	31
5.6.	Inspectie Belastingen, Toeslagen, Douane (IBTD).....	32
5.7.	Financiën.....	32

Bijlagen

- Lijst in deze VGR afgeronde toezeggingen hersteloperatie
- Lijst lopende toezeggingen hersteloperatie
- Lijst in deze VGR afgeronde moties hersteloperatie
- Lijst lopende moties hersteloperatie
- Rapport Externe validatie businesscase bezwaar UHT
- Terugblik 2e kwartaal 2023 Oudercommissie
- Brief Reactie op adviezen Oudercommissie

1. Financieel herstel

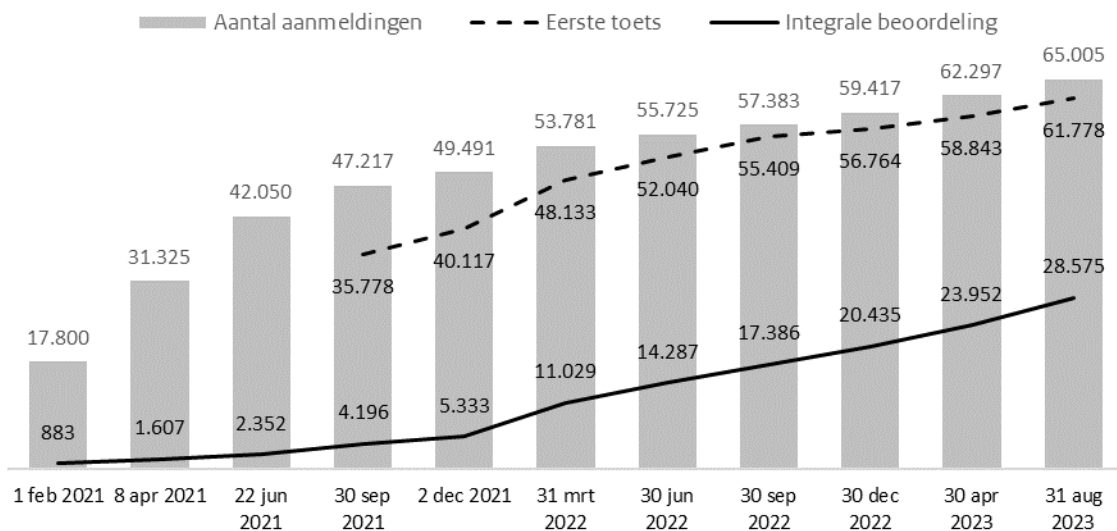
De basis van de hersteloperatie is financieel herstel bieden aan ouders die te maken hebben (gehad) met problemen die zijn ontstaan door de kinderopvangtoeslag. UHT beoordeelt de aanmeldingen en zet in op het verbeteren en versnellen van het financieel herstel. De prognose is circa 57.000 integrale beoordelingen¹ afgerond te hebben in het eerste kwartaal van 2025 en de resterende aanmeldingen in 2025 (uitgaande van in totaal 68.000 aanmeldingen). Er wordt volop ingezet op alternatieve schaderoutes na de integrale beoordeling, met als doel snellere afronding van het financieel herstel voor de ouders.

1.1. Aanmelding en eerste toets

Dit jaar kreeg UHT tot nu toe bijna 5.600 nieuwe aanmeldingen. Het totaal aantal aanmeldingen komt daarmee tot nu op 65.000. UHT verwacht dat het aantal aanmeldingen eind 2023 op circa 68.000 uitkomt. Ouders kunnen zich tot het eind van dit jaar aanmelden als mogelijk gedupeerde.

Voor 95% van de aangemelde ouders (bijna 61.800) is een eerste toets gedaan. Deze eerste toets vindt plaats binnen zes maanden na aanmelding. In veel gevallen lukt het UHT de eerste toets binnen drie maanden af te ronden. Een enkele keer kan de eerste toets niet binnen zes maanden plaatsvinden, omdat UHT de ouder niet kan bereiken. Het beeld in deze rapportageperiode blijft dat bij veel eerste toetsen de uitslag is, dat de ouder (vooralsnog) niet gedupeerd is (68% bij eerste toetsen die UHT in 2023 afrondde). Na de eerste toets volgt altijd een integrale beoordeling, tenzij de ouder hier zelf van afziet.

Voor ruim 31.200 ouders is in de eerste toets of de integrale beoordeling vastgesteld dat zij gedupeerde zijn van de problemen bij de kinderopvangtoeslag (48% van de aanmeldingen).

1.2. Integrale beoordelingen

Voor 44% van de aanmeldingen (bijna 28.600) is de integrale beoordeling gedaan. Dit betreft ouders met een vooraankondiging of definitieve beschikking (ruim 21.200) en vrijwillige afmeldingen (ruim 7.300).

¹ Is 90% van de eerder verwachte 63.000 aanmeldingen

Tabel 1.1 Aanmeldingen, beoordelingen en uitbetalingen (stand 31 augustus 2023)

Categorie	Stand 30 apr 2023	Stand 31 aug 2023
Aantal aanmeldingen	62.297	65.005
Aantal aanvragers waarvan eerste toets is gedaan	58.843	61.788
Aantal afgeronde beoordelingen ²	23.952	28.575
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	16.935	21.214
Waarvan: 2. Ouder/aanvrager ziet af van integrale beoordeling	7.017	7.361
Aantal ouders dat gedupeerde KOT is	29.474	31.251
Aantal uitbetalingen van minimaal €30.000	29.319	31.093

Tabel 1.2 Uitsplitsing beoordeelde ouders (stand 31 augustus 2023)

	30 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023	Realisatie 2023
Totaal aantal afgeronde beoordelingen	20.435	23.952	28.575	8.140
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	13.802	16.935	21.214	7.412
Waarvan: 2. Ouders/aanvragers die zelf afzien van integrale beoordeling	6.633	7.017	7.361	728
2A. Ouder ziet na toewijzing €30.000 af van integrale beoordeling	2.461	2.629	2.841	380
2B. Ouder/aanvrager ziet na afwijzing bij eerste toets af van integrale beoordeling	3.853	4.042	4.151	298
2C. Overige aanvragers die afzien van beoordeling	319	346	369	50

Van de ouders met een afgeronde eerste toets voor wie de integrale beoordeling nog moet starten (circa 27.400) is ongeveer 1/3 aangemerkt als een gedupeerde ouder en ongeveer 2/3 vooralsnog niet. Op de website van UHT staat een indicatieve planning wanneer de integrale beoordeling naar verwachting start voor deze ouders.

Versnellen en verbeteren

De werkwijze van de integrale beoordeling is aangepast en ouders worden beter betrokken bij het proces, de feiten en de uitkomsten van de beoordeling. Ouders ontvangen een feitenoverzicht tijdens de integrale beoordeling en de persoonlijk zaakbehandelaar bespreekt dit met de ouder. Ook ontvangen ouders het informatie- en beoordelingsformulier aan het eind van de beoordeling. Eerste beeld is dat ouders positief zijn over deze werkwijze: ouders krijgen meer inzicht in wat er is gebeurd en waarom zij wel of niet gedupeerd zijn in een bepaald toeslagjaar. Het draagt ook bij aan een vlottere behandeling tijdens de integrale beoordeling. Daarnaast is het aantal brieven aan ouders teruggebracht tot één duidelijke vooraankondiging en één definitieve beschikking. Deze

² Ouder heeft een vooraankondiging of definitieve beschikking van de integrale beoordeling of heeft zich afgemeld voor de integrale beoordeling.

werkwijze wordt inmiddels ook toegepast bij dossiers waarin speelt dat ouders onterecht het verwijt kregen van opzet of grove schuld (O/GS).

Het totaal aantal uitgevoerde integrale beoordelingen laat een versnelling zien. In het eerste half jaar van 2022 kregen circa 3.600 ouders de uitkomst van de integrale beoordeling met een vooraankondiging of definitieve beschikking (dit is exclusief vrijwillige afmeldingen van ouders voor deze beoordeling). In de tweede helft van 2022 was dit 5.100. Dit nam in de eerste helft van 2023 toe naar 5.400. De huidige inschatting is nog steeds dat ca. 57.000 beoordelingen (90% van de eerder verwachte 63.000 aanmeldingen) afgerond zullen zijn in het eerste kwartaal van 2025. Uitgaande van in totaal 68.000 aanmeldingen eind 2023 rondt UHT voor de nog resterende ca. 11.000 aanmeldingen de integrale beoordeling af in 2025. Voorbehoud hierbij blijft dat de omvang van de doelgroep constant blijft en de opschaling bij UHT volgens schema loopt.

Versnelling vindt onder andere plaats door voor specifieke groepen de aanvraag eerder af te ronden, zoals bij ouders die aangeven geen integrale beoordeling te willen en bij vermoedelijk niet gedupeerde aanvragers. Voor deze laatste groep is UHT bezig met de invoering van een aangepaste werkwijze om waar mogelijk de aanvraag versneld af te doen. UHT merkt dat het tijd kost om de nieuwe werkwijze in de vingers te krijgen en te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Ook kost het tijd om medewerkers te werven voor deze nieuwe teams. Het beoordelen van vermoedelijk niet gedupeerde aanvragers komt hierdoor minder snel op gang dan eerder werd beoogd. UHT zet zich de komende tijd in op het vergroten van de personele capaciteit en de productiviteit per medewerker bij het versneld duidelijkheid bieden aan vermoedelijk niet gedupeerde aanvragers.

Het is belangrijk een goede balans te houden tussen het implementeren van verbeter- en versnellingsmaatregelen en het op peil houden van het aantal integrale beoordelingen. Dit betekent dat veranderingen gefaseerd plaatsvinden en de effecten stapsgewijs zichtbaar worden.

Urgentie

Het kabinet heeft eerder aangegeven aanvragers in een urgente situatie eerder te willen helpen. Zoals aangegeven in de vorige voortgangsrapportage is met gemeenten afgesproken dat zij ouders voor urgentie kunnen aandragen, wat dan onverkort wordt overgenomen door UHT. Omdat gemeenten dicht bij de ouders staan zijn zij goed in staat om te bepalen of er noodzaak is voor urgentie, bijvoorbeeld omdat ouders zwaar gedupeerd zijn. Wanneer een urgentieaanvraag is toegekend, wordt de integrale beoordeling voor deze ouders direct opgepakt.

Afgelopen maanden is met een aantal gemeenten ervaring opgedaan met deze werkwijze. In mei deden 6 gemeenten mee en vervolgens zijn er in juni nog 6 aan toegevoegd. In ruim 4 maanden zijn door 12 gemeenten 109 casussen aangedragen voor urgentie. Daarvan zijn er 81 doorgezet voor versnelde integrale beoordeling. In 26 gevallen was de ouder al gekoppeld aan pzb'er of was de integrale beoordeling afgerond en er waren 2 overige verzoeken. Per 1 september 2023 is landelijk gestart met deze werkwijze. Ouders hadden al de mogelijkheid om zelf urgentie aan te vragen, daar komt nu de aanvraag vanuit gemeenten bij.

Met de nieuwe voorzitter van de Commissie Werkelijke schade (CWS) zal worden onderzocht of zwaar gedupeerde ouders met urgente problematiek ook bij de CWS eerder kunnen worden geholpen (conform motie Inge van Dijk en Grinwis³).

Hulp bij acute problemen

De hulpteams van UHT helpen mensen die zich melden voor acute hulp, bijvoorbeeld met uitbetaling van een eenmalige noodvoorziening of het verlenen van urgentie voor beoordeling.

³ Kamerstukken II 2022/23, 31066 nr. 1257

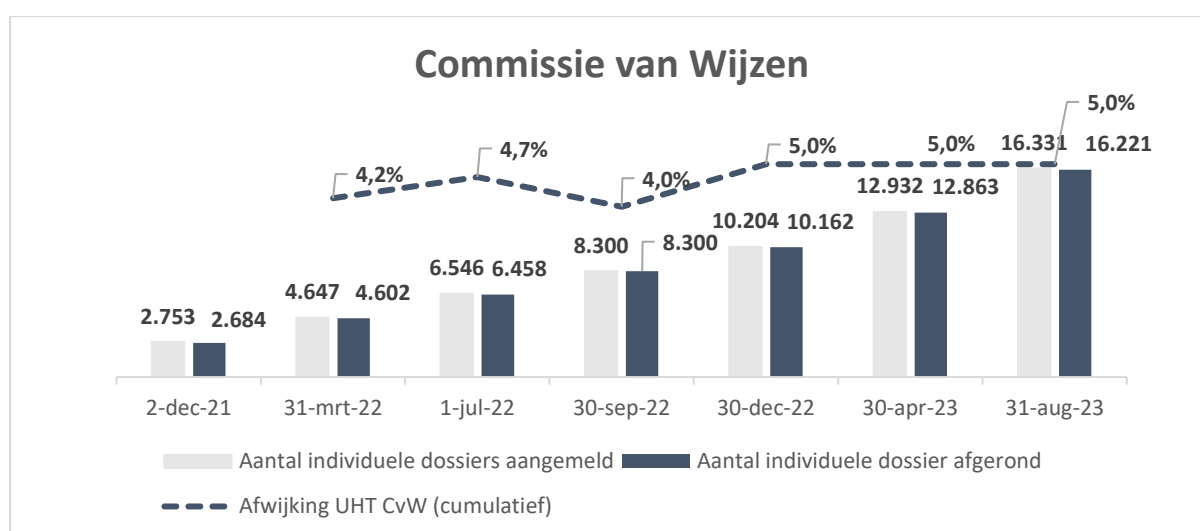
Naar aanleiding van de motie Inge van Dijk⁴ is het maximale noodbedrag van €500 verhoogd naar €750. Het verhoogde maximumbedrag helpt om ruimhartiger te kunnen helpen bij acute financiële nood van ouders. Het valt op dat ouders die eerder tot €500 hadden ontvangen, zich nu opnieuw melden voor het aanvullende bedrag. Dit gaat vaak om ouders met een structureel financieel probleem. Zij worden zo goed mogelijk geholpen en waar nodig door het Brede Hulpteam van UHT begeleid naar hun gemeente voor brede hulp.

Tabel 1.3 Verzoeken om acute hulp die hebben geleid tot versnelde eerste toets of versnelde uitbetaling kindregeling

Categorie	2 dec 2021	31 mrt 2022	30 jun 2022	30 sep 2022	30 dec 2022	30 april 2023	31 aug 2023
Aantal verzoeken om acute hulp ingediend	4.992	6.358	7.018	7.354	7.717	8.711	9.611
Aantal verzoeken om acute hulp afgerond	4.708	5.550	6.683	7.329	7.641	8.613	9.523
Noodvoorziening toegekend							
Aantal betalingen	2.698	3.089	3.250	3.321	3.422	3.584	3.797
Verzoeken om acute hulp die hebben geleid tot versnelde eerste toets							
Aantal verzoeken	958	1.106	1.227	1.279	1.346	1.358	1.706

Commissie van Wijzen

De Commissie van Wijzen (CvW) brengt onafhankelijk advies uit over alle voorgenomen afwijzingen voor compensatie voor één of meerdere jaren waarvoor ouders om compensatie verzoeken. Onderstaande grafiek geeft inzicht in het aantal aangemelde en afgeronde dossiers bij de CvW. Het percentage zaken waarin de CvW een afwijkend advies geeft stabiliseert ten opzichte van vorige voortgangsrapportages. Ook met een oplopend aantal integrale beoordelingen, blijven de doorlooptijden bij de CvW onveranderd kort (circa 2 dagen). Dit komt door extra inzet van de CvW en de voortschrijdende invoering van de aangepaste instellingsregeling, waarin is vastgelegd dat als de ouder de feiten niet betwist de casus niet aan de CvW hoeft te worden voorgelegd.

⁴ Kamerstukken II, 2021/22, 31066, nr. 1043

1.3. Aanvullende schade afhandeling (routes na IB)

Aanvullende schade via Commissie werkelijke schade (CWS)

Op 7 september jl. is uw Kamer per brief geïnformeerd⁵ over de maatregelen die het kabinet neemt om de noodzakelijke versnelling en verbetering bij de CWS te bewerkstelligen.

De CWS kreeg tot nu toe 1943 verzoeken voor het vergoeden van aanvullende werkelijke schade en rondde 389 adviezen af. Voor 2023 betekent dit tot nu toe gemiddeld 3,2 adviezen per week. Dat is een daling ten opzichte van 2022, terwijl de capaciteit bij de CWS bijna is verdubbeld. De CWS heeft in de periode mei-augustus 37 adviezen op bezwaar uitgebracht.

Tabel 1.4 *Werkelijke Schade (cijfers 31 augustus 2023)*

	8 apr 2021	22 juni 2021	30 sep 2021	2 dec 2021	1 apr 2022	1 juli 2022	30 sep 2022	30 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023
Aantal aangemeld	131	217	331	423	647	773	910	1.102	1.468	1.943*
Aantal adviezen	13	30	48	79	157	197	237	276	337	389
Aantal beschikkingen UHT	12	29	47	69	114	143	213	257	308	368
Aantal intrekkingen	-	-	-	3	51	87	137	139	136	133

* inclusief intrekkingen

Hoogte aanvullende schadevergoedingen	Aantal beschikkingen
Geen aanvullende schadevergoeding*	75
< € 10.000	72
€ 10.000 - € 20.000	112
€ 20.001 - € 50.000	79
€ 50.001 - € 100.000	23
> € 100.000	18
Eindtotaal	368

Totaal van uitgekeerde vergoedingen voor aanvullende werkelijke schade

Jaren	Totale vergoeding	Aantal beschikkingen
2021	€ 1.745.756	78
2022	€ 3.487.158	179
2023	€ 1.904.195	111
Totaal	€ 7.137.109	368

Vaststellingsovereenkomsten (VSO) – van praktijktest naar regieroute

In de praktijktest VSO is met 7 van de 15 ouders een overeenkomst gesloten en aan enkele ouders is een voorstel tot overeenkomst gedaan. Daarover lopen nog gesprekken met de betreffende ouders en hun advocaat. De vorige voortgangsrapportage schetste de complexiteit van de Praktijktest. De geleerde lessen van de Praktijktest hebben inmiddels tot een vervolg geleid, de zgn. Regieroute VSO. De Regieroute is één van de routes die beschikbaar is voor ouders om de aanvullende schade af te handelen.

De Regieroute VSO is inmiddels gestart waarbij ca. 100 ouders gaan deelnemen. Met de eerste tien ouders worden gesprekken gevoerd om tot een VSO te komen. De eerste twee VSO's zijn in korte tijd (ca. 4 weken) afgesloten.

⁵ Kamerstukken II, 2023/24, 31066 nr. 2023Z14857

Alternatieve schaderoute

Om ouders een alternatief te bieden voor de CWS-route is een alternatieve schaderoute ontwikkeld. Deze route is sneller en grofmaziger dan de maatwerkroute bij de CWS en geeft de ouder meer regie. Vergoeding van aanvullende werkelijke schade vindt plaats via een gevalideerd schadekader met forfaitaire bedragen per schadepost. Op 28 september jl. is met de grootschalige regionale pilot voor deze alternatieve schaderoute gestart. Hierover is uw Kamer per brief geïnformeerd.⁶

1.4. Bezwaarproces

In de kamerbrief Nadere uitwerking maatregelen versneld duidelijkheid ouders⁷ is aangekondigd dat wordt ingezet op zo veel als mogelijk voorkomen dat een ouder noodzaak voelt om in bezwaar te gaan, onder andere door betere uitleg aan de voorkant, en dat daarnaast bezwaarzaken efficiënter worden afgehandeld door expertise rechter in te zetten.

UHT heeft tot nu toe 7.133 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan hebben er 2.133 betrekking op de uitkomst van de eerste toets (waarvan 178 toekenningen en 1.955 afwijzingen), 4.597 op de integrale beoordeling, 203 op beslissingen over werkelijke schade en nog 200 overige bezwaarschriften (met een diversiteit aan onderwerpen, bijvoorbeeld IGS, CWS-voorschot en het noodbedrag). De gemiddelde instroom bedroeg in de periode mei tot en met augustus van 2023 circa 361 bezwaren per maand.

UHT heeft tot op heden 192 bezwaren (op ruim 75.500 beschikkingen) tegen een besluit op grond van de kindregeling ontvangen. Veruit de meeste van de 192 bezwaren gingen over de hoogte van het forfaitaire bedrag.

Tabel 1.5 Bezwaren (cijfers 31 augustus 2023)

	8 apr 2021	22 juni 2021	30 sep 2021	2 dec 2021	31 mrt 2022	1 juli 2022	30 sep 2022	31 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023
Aantal ingediend	188	639	877	1.068	1.733	2.747	3.573	4.463	5.689	7.133
Aantal afgerond (beoordeeld)	15	19	72	113	289	445	526	708	955	1.228

De behandelvolgorde in bezwaar wordt op dit moment volledig bepaald door de opvolging van rechterlijke beslistermijnen na beroepen wegens niet tijdig beslissen. Dat betekent dat bezwaren niet op volgorde van binnenkomst worden behandeld. De instroom van beroepen wegens niet tijdig beslissen overstijgt de beslis capaciteit van UHT en de advies capaciteit van de BAC. Als gevolg daarvan kunnen rechterlijke beslistermijnen niet in alle gevallen worden opgevolgd, waardoor ook het bedrag aan dwangsommen dat UHT verschuldigd is toeneemt.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 23 augustus 2023⁸ bevestigd dat UHT is gehouden aan de in de wet vastgelegde beslistermijnen.

In totaal zijn tot nu toe 1.228 bezwaren afgerond, niet alleen door een beschikking van UHT, maar bijvoorbeeld ook doordat het bezwaar is ingetrokken of door middel van een VSO in mediation.

Mediation bij bezwaar

Ouders en gemachtigden worden door UHT geïnformeerd over de mogelijkheid van mediation. Ook kunnen ouders zichzelf hiervoor aanmelden bij UHT. In samenspraak met de ouder wordt bekeken

⁶ Kamerstukken II 2023/24, 31066 tijdelijk nr. 2023-211650

⁷ Kamerstukken II 2022/23, 31066, nr. 1254

⁸ ECLI: NL:RVS:2023:3209

of mediation geschikt kan zijn om tot een oplossing te komen. Dit heeft er toe geleid dat tot op heden 58 bezwaren zijn aangemeld voor behandeling in mediation.

Tot eind 2025 kan UHT 2.500 bezwaren behandelen in mediation. UHT houdt er rekening mee dat de vraag naar mediation enigszins verschuift, nu niet langer alle bezwaren aan de Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) worden voorgelegd. Er is eerder in het bezwaarproces en meer intensief contact tussen ouders en hun gemachtigden en de bezwaarbehandelaar van UHT. Dat kan er toe leiden dat de vraag naar mediation afneemt, zeker in relatief eenvoudige zaken.

In een pilot 'mediation bij bezwaar' bekijkt UHT 20 tot 30 verzoeken om aanvullende compensatie voor werkelijke schade in mediation. Het betreft verzoeken waarop nog geen advies binnen is van de CWS. Daarnaast behandelt UHT in deze pilot bezwaren met inzet van mediation tegen beschikkingen die zijn afgegeven na advisering door de CWS.

Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC)

De Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) heeft tot op heden 672 adviezen uitgebracht. UHT heeft inmiddels 621 beslissingen op bezwaar genomen. Indien UHT afwijkt van het BAC-advies wordt dit in de beschikking aan de ouder gemotiveerd. Zoals in de vorige voortgangsrapportage is gemeld wordt er bijvoorbeeld van het advies van de BAC afgeweken indien een (gedeelte van een) advies niet past in de toepasselijke wetgeving.

Van het totaal aantal bezwaren is 11% gegrond, 31% gedeeltelijk gegrond, 55% ongegrond en 3% niet ontvankelijk verklaard.

In de laatste voortgangsrapportage en de brief aan de Kamer van 23 juni 2023 over het Versneld Duidelijkheid voor Ouders is aangekondigd dat de BAC gericht zal worden ingezet om het bezwaarproces te versnellen. Om de daarbij behorende maatregelen te kunnen implementeren wordt de instellingsregeling van de BAC gewijzigd.

De nieuwe instellingsregeling en werkwijze zullen ook van toepassing zijn op de bezwaren die zich op het moment van inwerkingtreding van de nieuwe instellingsregeling in de werkvoorraad bij de BAC bevinden, tenzij de betreffende ouders bezwaar hebben tegen het niet meer voorleggen van hun bezwaar aan de BAC (met uitzondering van eerste toets bezwaren). Daarnaast zal de nieuwe werkwijze niet van toepassing zijn op bezwaren waarvoor al een hoorzitting is ingepland of door de BAC aan een advies wordt gewerkt. De komende weken wordt de nieuwe werkwijze voor het bezwaarproces verder ingericht.

Prognose bezwaarafhandeling

De Voortgangsrapportage over het vierde kwartaal van 2022 gaf als prognose dat UHT alle bezwaren tegen de uitkomst van de eerste toets en tegen de integrale beoordeling eind 2026 heeft behandeld. De inzet van een verkorte schriftelijke reactie indien een bezwaar wel aan de BAC wordt voorgelegd leveren naar verwachting tijdswinst op. Om ook de productiviteit en doorlooptijd bij de BAC te verhogen, wordt de BAC gericht ingezet, zoals hierboven is beschreven. De BAC wordt daarom gericht ingezet (zie hierboven). Daarnaast werkt UHT aan opschaling en het verder professionaliseren van de organisatie. Het vinden van geschikt juridisch geschoold personeel blijft onder de huidige arbeidsmarktomstandigheden moeilijk. Dit maakt dat de prognose om alle bezwaren eind 2026 af te handelen onder druk staat.

In de afgelopen maanden heeft een externe toets plaatsgevonden op het uitvoeringsplan om de bezwaarschriften sneller af te handelen. Dit onderzoek is vlak voor het verschijnen van deze voortgangsrapportage afgerond. Zoals in de aanbiedingsbrief bij deze Voortgangsrapportage is uitgewerkt, is UHT met de aanbevelingen aan de slag.

1.5. Ingebrekestellingen, beroepen niet-tijdig beslissen en inhoudelijke procedures

Ingebrekestellingen (IGS)

Het kabinet werkt voortdurend aan versnellingsmaatregelen in alle fases van de hersteloperatie (zie hiervoor ook de paragrafen 1.2 verbeteren en versnellen, 1.3 routes na IB, over de maatregelen bij CWS en de alternatieve schaderoute en 1.4 over het voorkomen van bezwaar en mediation). Die versnellingen helpen om achterstanden te verkleinen, maar voorkomt helaas niet dat met name bij de integrale beoordeling en de beslissing op bezwaar de wettelijke beslistermijn wordt overschreden. Dat is een gevolg van het uitgangspunt om aanvragen en bezwaren zoveel mogelijk op volgorde van binnenkomst te behandelen, in combinatie met eerder ontstane achterstanden.

Als een wettelijke beslistermijn wordt overschreden, kunnen ouders UHT in gebreke stellen. UHT neemt in circa 95% van de gevallen binnen de wettelijke termijn van 10 weken een besluit op de ingebrekestelling. In 90 tot 95% van de gevallen betaalt UHT binnen de wettelijke termijn van 16 weken de verschuldigde dwangsom. De verwachting is dat UHT ingebrekestellingen blijvend kan afdoen binnen de wettelijke termijn. Daarvoor is een vereiste dat de instroom blijft overeenkomen met de beslis capaciteit en dat UHT permanent kan blijven beschikken over de geautomatiseerde afdoening van een deel van de ingebrekestellingen. UHT beschikte tot op heden op 26.089 ingebrekestellingen en betaalde ruim 29,9 miljoen euro aan dwangsommen.

Tabel 1.6 Instroom IGS over het jaar 2013 (t/m peildatum 31 augustus 2023)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug
Aantal ingediend	1.283	1.214	1.337	966	1.000	1.126	1.014	907

Tabel 1.7 Totale instroom en afronding IGS

	30 sep 2022	31 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023
Totaal aantal ingediend	15.577	20.388	23.611	27.741
Totaal aantal afgerond (beschikt en verzonden)	7.432	15.196	21.371	26.089

Beroep wegens niet tijdig beslissen (BNTB)

Het aantal beroepen wegens niet tijdig beslissen (BNTB) blijft onverminderd hoog. Het aantal procedures wegens het niet tijdig beslissen op bezwaar is in de afgelopen periode toegenomen en is nu ongeveer gelijk aan het aantal procedures wegens niet tijdig beslissen op de integrale beoordeling en de bezwaarfase.

Tabel 1.8 Instroom BNTB over het jaar 2013 (t/m peildatum 31 augustus 2023)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug
Aantal ingediend	412	420	512	462	439	464	421	436

Tabel 1.9 Totaal aantal BNTB voor IB, Bezwaar en CWS

Aantal BNTB	IB	Bezwaar	CWS
Aantal ingediend	4.727	1.913	66
Aantal volledig afgerond (beschikt en verzonden)	3.053	168	23
Aantal nog niet afgerond	1.102	1.534	33
Aantal niet-ontvankelijk/ingetrokken	572	211	10

Er is tot nu toe op BNTB voor ruim 12,5 miljoen euro aan dwangsommen uitgekeerd.

Inhoudelijke beroepen

De insteek van het kabinet is om niet tegenover ouders te komen staan in de rechtbank. Het uitgangspunt is daarom zoveel als mogelijk te voorkomen dat ouders zich genoodzaakt voelen om naar de rechter te stappen.

Ouders hebben 197 keer inhoudelijk beroep aangetekend tegen beslissingen op bezwaar van UHT. Ouders ging 49 keer in hoger beroep. Het aantal inhoudelijke beroepen en hoger beroepen stijgt. De rechter heeft 27 uitspraken gedaan. In 6 gevallen is het beroep gegrond verklaard (waarvan 4 met instandhouding van rechtsgevolgen). In (hoger) beroep voeren ouders onder meer aan dat de compensatieberekening niet klopt, dat er een verkeerde beoordeling heeft plaatsgevonden met betrekking tot vooringenomenheid, hardheid of O/GS of dat het besluit in strijd is met het vertrouwensbeginsel, het motiveringsbeginsel of het gelijkheidsbeginsel.

	30 apr 2023	31 aug 2023
Aantal ingediend	137	197
Aantal uitspraken	14	27
gegrond	3	6
(kennelijk) niet-ontvankelijk	4	5
ongegrond	7	16
Overig (ingetrokken)	17*	18*
* correctie voor de SBN zaken voor de private schulden		

1.6. Dossiers

Het op verzoek verstrekken van dossiers aan ouders en hun gemachtigden is belangrijk voor het financiële, maar ook het emotionele herstel van ouders. UHT zet zich in om dossiers sneller en beter afgestemd op de behoeften van ouders en advocaten te verstrekken.

Er wordt tot nu toe gewerkt met verschillende typen dossiers. In onderstaande tabellen is het onderscheid tussen de verschillende dossiers en de bijbehorende aantallen vermeld (toezegging aan het lid Mulder⁹).

Type dossier	Inhoud dossier
Hersteldossier	De documenten die UHT verzamelt en gebruikt voor de beoordeling of iemand gedupeerd is en recht heeft op compensatie.
CWS-dossier	Het hersteldossier aangevuld met extra documenten waar CWS bij UHT om vraagt.
Bezwaardossier	Het hersteldossier of CWS-dossier aangevuld met extra documenten benodigd voor het bezwaar, zoals het bezwaarschrift en schriftelijke reactie UHT.
Persoonlijk dossier (of samenvatting daarvan)	Dit dossier bevat alle informatie die Toeslagen heeft over de kinderopvang-, huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget over alle jaren.

⁹ Kamerstukken II 2022/23, 31066, TZ20 230, nr. 008

Tabel 1.11 Voortgang verstreken dossiers

<i>Werkvoorraad en aantal afgehandelde dossiers, per type dossier</i>			
Proces	Dossiertype	Werkvoorraad Dossierteam* (team VPD)	Aantal afgehandeld in jan-aug 2023
Integrale beoordeling	Hersteldossier	583	280
Bezwaar	Bezwaardossier	278	1.995
CWS	CWS-dossier	1	328
Totaal		862	2.603
Algemeen			
Persoonlijk dossier/samenvattingen		4.316	99

**Naast bovenstaande dossiers heeft het dossierteam (team VPD) in 2023 ook 81 stukken voor de CvW gelakt.*

In het licht van de beperkte lakcapaciteit is in 2022 besloten prioriteit te geven aan het verstrekken van bezwaar- en CWS-dossiers (en dossiers in urgente gevallen). UHT verstrekt deze dossiers voorafgaand aan de hoorzitting met de BAC of het toelichtingsgesprek met de CWS.

Daarnaast ontvangen ouders vanaf dit najaar tijdens de integrale beoordeling standaard een informatie- en beoordelingsformulier. Het informatie- en beoordelingsformulier bevat een samenvatting van wat er is gebeurd (inclusief feitenoverzicht en ouderverhaal) en een beoordeling voor welk jaar een ouder wel of niet gedupeerd is en waarom. Hiermee kan beter worden voorzien in de informatiebehoefte van ouders en gemachtigden in de integrale beoordeling.

De verwachte implementatie van de laksoftware eind derde kwartaal 2023 loopt vertraging op, deze is nu voorzien in het vierde kwartaal van dit jaar. Door het schrappen van de eindcontrole op gelakte dossiers kan UHT meer dossiers verstrekken. Daarmee blijft het haalbaar om eind 2023 de eerder vermelde achterstand in het verstrekken van hersteldossiers weg te werken.

Uniformeren dossiers

In samenwerking met de werkgroep toelagenadvocaten van de NOvA is onderzocht hoe een uniform dossier, dat bruikbaar is voor elke fase van het herstelproces (integrale beoordeling, bezwaar en CWS) eruit moet zien en welke stukken advocaten graag aan het dossier toegevoegd willen hebben. De advocaten hebben hiervoor samen met medewerkers gekeken in de systemen naar de beschikbare informatie. Op basis hiervan en een analyse van de inhoud van het herstel-, bezwaar-, CWS-, en persoonlijk dossier is een selectie gemaakt van de stukken die relevant worden geacht en voortaan onderdeel gaan uitmaken van één uniform dossier.

Bij de uitwerking zijn de perspectieven hierop van de BAC, CWS en ouders betrokken. De nieuwe inhoud is in september gepresenteerd aan de groep toelagenadvocaten, Oudercommissie, BAC en CWS. UHT werkt aan een planning voor implementatie van dit dossier en een nieuwe prognose, waar de Kamer uiterlijk in de volgende voortgangsrapportage over wordt geïnformeerd.

2. Integraal herstel

Het emotioneel herstel voor ouders, jongeren en kinderen krijgt steeds meer vorm, bijvoorbeeld door ouders, jongeren en kinderen te ondersteunen in het ontwikkelen van culturele of maatschappelijke initiatieven. Bovendien wordt er gewerkt aan de uitbreiding van brede ondersteuning met kinderen, ex-toeslagpartners en kinderen van ex-toeslagpartners. Voor ouders in het buitenland die willen terugkeren naar Nederland blijft huisvesting een uitdaging, maar door intensieve samenwerking met gemeenten en woningcorporaties lukt het toch regelmatig een terugkeer te realiseren.

2.1. Emotioneel herstel

Steun aan initiatiefnemers

Het team Emotioneel Herstel ondersteunt gedupeerde ouders en jongeren bij het uitwerken van hun ideeën tot concrete initiatieven. Aan veertien initiatiefnemers is inmiddels steun geboden. Bij zes initiatieven is een procesbegeleider ter beschikking gesteld die adviseert zonder dat de ouders regie inleveren, waardoor zij zelf richting kunnen geven aan hun emotioneel herstel. Door middel van een ontwerptraject met ouders en experts is een werkwijze vormgegeven voor het steunen van herstelinitiatieven van gedupeerde ouders en jongeren. Deze werkwijze wordt continu verbeterd aan de hand van geleerde lessen die worden opgedaan bij het bieden van ondersteuning aan initiatieven van ouders en jongeren.

Ouderperspectief

Om te kunnen kijken vanuit het perspectief van de ouder is het nodig om het verhaal van de ouder te kennen. Daarom is er, naast het contact met de Oudercommissie en Stichting Lotgenotencontact, ook contact met ouders en jongeren die initiatieven ontplooiën of meedenken op uitnodiging. Er wordt nu gebouwd aan een online platform voor informatie-uitwisseling tussen ouders en het ministerie om meer gedupeerden de gelegenheid te geven met elkaar en met de overheid in gesprek te komen. Door ouders over diverse onderwerpen naar ideeën en ervaringen te vragen kunnen bestaande maatregelen worden verbeterd.

Lotgenotencontact

Wekelijks melden zich een aantal ouders die voor het eerst contact zoeken bij de landelijke lotgenotenlijn. De complexiteit van de problematiek waarmee ouders worstelen maakt de gesprekken intensief. Gedurende de zomerperiode nam het aantal inkomende telefoongesprekken bij de landelijke lotgenotenlijn iets af, maar over het algemeen stijgt het aantal contacten. De telefoongesprekken gaan vooral over de diverse procedures en nieuwe regelingen. Zo stellen bellers meer vragen over bijvoorbeeld de ex-toeslagpartnerregeling.

Gedurende de zomerperiode was er minder vraag naar steun van Stichting Lotgenotencontact bij lokaal lotgenotencontact. Er ontstaan ondertussen nieuwe lokale initiatieven voor lotgenotencontact, zowel in Nederland als in het Caribisch gebied. Deze lokale initiatieven werken steeds meer samen en helpen elkaar bij het organiseren van bijeenkomsten.

Tabel 2.1 Gebruik lotgenotenlijn en aanvragen lokaal lotgenotencontact

	Inkomende en uitgaande mails	Inkomende en uitgaande telefoongesprekken	Ondersteuningsverzoeken gemeenten lokaal lotgenotencontact
Totaal juni t/m augustus	971	1877	134

Gedupeerde ouders werken samen met gemeenten

Conform de motie Inge van Dijk¹⁰ van september 2022 is een traject gestart om met ouders en gemeenten te verkennen hoe gedupeerde ouders gemeenten kunnen ondersteunen in de hulp aan gedupeerden. Deze samenwerking tussen mensen met ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid en bestaande organisaties wordt op meer plekken vormgegeven. Samen met deze mensen en partijen wordt nu een handreiking ontwikkeld om deze samenwerking een stap verder te brengen.

Emotioneel herstel kinderen en jongeren

Regie

Jongeren worden actief betrokken bij de implementatie van de kindregeling. Diversion faciliteert verschillende werkvormen die jongeren betrekken bij de uitvoering van de kindregeling. Afgelopen zomer bogen jongeren zich over de brede hulp die gemeenten bieden aan gedupeerden. Deze jongeren concludeerden dat gemeentelijke brede hulp niet optimaal aansluit op hun behoeften, omdat het te weinig perspectief biedt op hun meest urgente vragen, namelijk die met betrekking op huisvesting en schulden. Deze adviezen van jongeren worden gebruikt om te kijken hoe de brede hulp van gemeenten beter kan aansluiten op de levensbehoeften van jongeren.

Mentaal welzijn

Jongeren kampen met mentale problemen maar kunnen vanwege wachtlijsten niet altijd direct terecht in de mentale zorg. Om een laagdrempelig en toegankelijk instrument voor mentale problemen te kunnen bieden is een overeenkomst met Minddistrict B.V. getekend. Minddistrict biedt een gebruiksvriendelijk platform voor getroffen jongeren waarmee zij zelfstandig kunnen werken aan persoonlijke uitdagingen. Jongeren kunnen gebruik maken van standaard zelfhulpmodules maar er zullen ook maatwerkmodules beschikbaar worden gesteld, specifiek voor toeslagjongeren. Deze E-health applicatie zal zo spoedig mogelijk ter beschikking worden gesteld aan de doelgroep. Het platform is geen oplossing voor de wachtrijen in de GGZ. Met gemeenten wordt bekeken hoe in schrijnende gevallen met zware problematiek toch (een vorm van) hulp geboden kan worden.

Talentontwikkeling

Jongeren gaven in het rapport 'Help ons, Ken Ons' aan dat culturele vorming door financiële schaarste onvoldoende mogelijk was. Naast de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen via de maatschappelijke diensttijd of via de brede ondersteuning van gemeenten, vinden er gesprekken plaats met het ministerie van OCW en het Fonds voor Cultuurparticipatie om een Open Oproep te ontwikkelen waarmee kinderen en jongeren collectief cultuur kunnen beoefenen. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2024 de Open Oproep operationeel te hebben.

Financieel advies

Getroffen jongeren kunnen zich al melden voor vrijblijvende hulp bij Geldfit maar hebben ook aangegeven dat ze ook behoefte hebben aan fysiek financieel advies. Daarom verkent het kabinet samen met jongeren en een bank hoe financiële voorlichting van getroffen jongeren vorm kan krijgen. Samen met jongeren wordt uitgewerkt hoe deze hulp op een fysieke locatie eruit moet komen te zien.

2.2. Intensieve hulp

Het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) helpt, aanvullend op de brede ondersteuning die gemeenten bieden, ernstig gedupeerden die in hun herstel vastlopen en behoefte hebben aan maatwerkoplossingen. Inmiddels zijn 426 gedupeerde ouders aangemeld voor "Integraal herstel" bij het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). Voor ongeveer 340 van hen is inmiddels een doorbraakplan gemaakt en gerealiseerd.

¹⁰ Kamerstukken II, 2022/23, 36151, nr. 26.

Recente aanmeldingen voor Integraal herstel zijn vooral afkomstig van gemeenten en lotgenotennetwerken. De meeste belemmeringen die overwonnen moeten worden hebben betrekking op financiële gezondheid (25% van de aanmeldingen), huisvesting (19% van de aanmeldingen) en – vaak in het verlengde daarvan – mentale gezondheid (15%) en welzijn (17%) van ouders en kinderen. De belangrijkste aanleidingen van gedupeerde ouders en kinderen om zich aan te melden heeft te maken met wantrouwen in de overheid, en ingewikkelde samenhang van problematiek en omstandigheden waarin gedupeerden terecht gekomen zijn.

Zoals vermeld in de vorige voortgangsrapportage is de samenwerking tussen IPW, het ministerie van Financiën en de VNG in gang gezet via een casuïstiektafel om snel maatwerkoplossingen voor gedupeerden met multi-problematiek te vinden. Aan de tafel zijn tot nu toe in 2023 veertig casussen behandeld.

2.3. Ondersteuning op de vijf leefgebieden door gemeenten

Algemene trends

(Mogelijk) gedupeerde ouders en kinderen die vallen onder de kindregeling, ontvangen van gemeente – als ze dat willen - brede ondersteuning op de vijf leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Deze ondersteuning draagt bij aan het maken van een nieuwe start door ouders. Op het gebied van brede ondersteuning signaleert de VNG een aantal algemene trends.

Ten eerste zijn gemeenten vaak veel tijd kwijt aan het geven van uitleg over wat de brede ondersteuning inhoudt, wat de werkwijze is en welke uitgangspunten daarbij horen. Ouders accepteren die uitleg niet altijd. Brede ondersteuning is maatwerk; om elk individu passend te ondersteunen wordt niet iedereen gelijk behandeld. Elke ouder kan echter wel rekenen op dezelfde uitgangspunten die in een handreiking door de VNG zijn opgesteld. Daarom zette de VNG afgelopen periode samen met UHT, ketenpartners en oudervertegenwoordigers actief in op de communicatie over wat brede ondersteuning precies inhoudt en wat ouders mogen verwachten.

Op dit moment vindt bij een beperkt aantal gemeenten bovendien een resultatenonderzoek op dossierniveau plaats, waarbij de focus ligt op de invulling en uitvoering van plannen van aanpak voor ondersteuning van individuele ouders.

Daarnaast zien gemeenten nog steeds dat ouders zich vaker richting hen wenden als het financieel herstel langer op zich laat wachten. Daarom is er nog steeds een dringende behoefte vanuit gemeenten aan een goed inzicht in het proces van de integrale beoordeling, intensievere samenwerking met UHT en een transparanter financieel beoordelingsproces zodat zij ouders beter kunnen informeren en bijstaan. Onder meer door het voeren van driegesprekken wordt geprobeerd het inzicht van gemeenten in het herstelproces van gedupeerden te verbeteren.

De VNG organiseert in het hele land opleidingen en trainingen voor bestaande en nieuwe gemeentemedewerkers op beleids- en uitvoeringsniveau. Deze trainingen worden zeer goed bezocht. In de trainingen wordt veel aandacht geschonken aan het contact met ouders, opstellen van het plan van aanpak, de correcte interpretatie van het bieden van ruimhartige brede ondersteuning en er worden praktijkervaringen uitgewisseld.

Wijziging Specifieke uitkeringen (Spuk)

Met de inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen (november 2022) is de doelgroep voor de brede ondersteuning uitgebreid met kinderen, pleegkinderen en voormalig pleegkinderen die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Daarnaast is op 20 juni 2023 de Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen aangenomen en op 15 juli 2023 in werking getreden. Dit wetsvoorstel breidt de Wet hersteloperatie toeslagen uit met maatregelen voor ex-toeslagpartners van gedupeerde aanvragers van kinderopvangtoeslag en met nabestaanden van

gedupeerden. Ook stelt dit wetsvoorstel voor de kindregeling uit te breiden naar kinderen en (voormalig) pleegkinderen van ex-toeslagpartners. Op 27 juli 2023 is daarom de Specifieke uitkering (Spuk) herzien, waardoor onder andere ex-toeslagpartners en nabestaanden van gedupeerden in aanmerking kunnen komen voor brede ondersteuning.

Op dit moment loopt het in de vorige voortgangsrapportage aangekondigde kostprijsonderzoek naar de normbedragen in de Spuk voor plan van aanpak, nazorg, driegesprek en de staffels voor gemeentelijk uitvoeringskosten. Volgens planning wordt dit onderzoek eind 2023 afgerond en ondergaat de Spuk eind van het jaar opnieuw een herziening als de uitkomst van het kostprijsonderzoek daar aanleiding toe geeft.

Driegesprekken

UHT rondde de landelijke uitrol van de driegesprekken conform planning voor de zomer 2023 af. De PZB'er benoemt tijdens de gesprekken met de gedupeerde ouder dat zij rondom de integrale beoordeling kunnen worden bijgestaan door hun contactpersoon van de gemeente. Dit gebeurt sinds de zomer van 2023, bij de start van elke nieuwe integrale beoordeling. In de volgende voortgangsrapportage zal er worden ingegaan op de aantallen driegesprekken die worden gevoerd en de belangstelling voor driegesprekken bij ouders.

2.4. Ouders in het buitenland

Op dit moment zijn er 950 ouders in het buitenland erkend als gedupeerde. 678 daarvan krijgen ondersteuning van het Ondersteuningsteam voor ouders in het Buitenland (OTB). 580 trajecten richten zich op brede ondersteuning op de vijf leefgebieden. Daarnaast lopen er 104 trajecten gericht op terugkeer (er kan voor één gezin zowel een traject gericht op terugkeer, als gericht op brede ondersteuning lopen).

Het OTB voerde een nieuwe meting uit naar de tevredenheid van ouders die ondersteuning ontvangen vanuit OTB. Met een respons van 28% is de meting representatief. Ouders waarderen de ondersteuning die zij vanuit OTB ontvangen gemiddeld met een 7,6. Dit is een hoger cijfer dan in de eerste meting (7,1). Met name het contact met de casemanager en de ondersteuning door de casemanager waarderen de ouders in het bijzonder. Een groot deel van de ouders (65%) geeft bovendien aan dat zij de toekomst positiever inzien door de hulp van OTB. 8% van de ouders is het daar niet mee eens. Over het algemeen laten alle uitgevraagde onderdelen een toename van de tevredenheid van ouders zien.

Huisvesting

Het vinden van geschikte huisvesting bij een terugkeer naar Nederland blijft een uitdaging. Het duurt soms lang voordat een gemeente geschikte woonruimte kan vinden. Door intensieve samenwerking met gemeenten en woningcorporaties lukt het vaak toch een terugkeer te realiseren. Op dit moment zijn er 61 gezinnen teruggekeerd. Daarnaast lopen er 104 actieve terugkeertrajecten. Op dit moment wil ongeveer 1 op de 4 ouders in het buitenland terugkeren naar Nederland. Gezinnen die met ondersteuning van OTB terugkeren verhuizen met hulp van een speciaal hiervoor gecontracteerde verhuizer. Ouders geven aan zeer tevreden te zijn over de verhuizingen.

Voorkomen toekomstige AOW-schade

Een deel van de gedupeerde ouders is vanwege de problemen met de Kinderopvangtoeslag naar het buitenland vertrokken. Dit kan in de toekomst schade tot gevolg hebben op het vlak van AOW-opbouw. In overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Sociale Verzekeringsbank wordt gekeken naar mogelijkheden om toekomstige AOW-schade van gedupeerden en hun gezinsleden te herstellen binnen de kaders van de huidige (en toekomstige) routes voor schadeherstel.

Hoofdstuk 3 van deze rapportage gaat nader in op kinderen in het buitenland. Hoofdstuk 4 gaat nader in op de schuldenproblematiek bij ouders in het buitenland.

2.5. Juridische bijstand voor ouders

Sinds 1 maart 2021 kunnen gedupeerde ouders in het kader van de herstelregeling kinderopvangtoeslag bij de Raad voor Rechtsbijstand kosteloze rechtsbijstand krijgen via de subsidieregeling rechtsbijstand herstelregelingen kinderopvangtoeslag.

Tabel 2.2 Subsidieregeling Juridische bijstand

Categorie	27 sept 2021	2 dec 2021	31 mrt 2022	30 jun 2022	30 sept 2022	13 jan 2023	4 mei 2023	8 sept 2023
Aantal ouders aangemeld	2.651	3.261	4.712	5.767	6.736	7.916	9.401	10.963
Aantal advocaten aangemeld	255	264	269	231	295	303	309	311
Aantal ouders gekoppeld aan een advocaat	2.324	2.956	4.271	5.240	6.103	7.301	8.689	10.082
Aantal ouders nog niet gekoppeld aan een advocaat	188	140	218	252	319	256	298	377
Aantal ouders niet gekoppeld aan een advocaat (anders opgelost)	139	165	223	275	314	359	414	504

Binnenkort publiceert de Raad voor Rechtsbijstand een gewijzigde subsidieregeling rechtsbijstand in de Staatscourant. Met deze wijziging gaat de vergoeding voor advocaten op een aantal onderdelen omhoog. Dit geldt onder andere voor het indienen van een bezwaar, beroep en hoger beroep en bij het indienen van een verzoek tot hogere werkelijke schade. Daarnaast is de subsidieregeling op een aantal onderdelen uitgebreid, onder andere voor het begeleiden van de gedupeerde bij een mediationtraject en in een VSO-route (vooralsnog in de VSO regieroute). Ook kan een gedupeerde ex-partner kosteloze rechtsbijstand krijgen bij het indienen van private schulden bij SBN. Kinderen van overleden ouders (KOT-aanvrager of ex-partner) die zelf een aanvraag indienden voor de kindregeling kunnen kosteloze rechtsbijstand krijgen bij een bezwaar, beroep en hoger beroep indien hun aanvraag wordt afgewezen.

Pool van schade-experts

Sinds half augustus 2023 is er een voorziening waarmee gedupeerden via een (letsel)schade-expert een schadestaat kunnen laten opstellen. Deze schadestaat geeft inzicht in hun werkelijke schade en kan worden gebruikt om een onderbouwde keuze te maken voor een vervolg en goed voorbereid het vervolgtraject te doorlopen. Tijdelijk en vooruitlopend op een definitieve voorziening wordt er op dit moment via onderhandse aanbesteding gewerkt met een klein aantal experts en een klein aantal gedupeerden. Aanmeldingen verlopen vooralsnog via de advocaten die een toevoeging hebben bij de Raad voor Rechtsbijstand voor de subsidieregeling Pakket Rechtsbijstand Herstelregelingen Kinderopvangtoeslag. De eerste gedupeerden zijn inmiddels gematcht aan een schade-expert.

3. Aanvullende regelingen

De uitvoering van de kindregeling verloopt volgens planning. De meeste kinderen die in beeld zijn hebben een beschikking gekregen. De uitvoering van enkele aanvullende regelingen wijzigt als gevolg van de capaciteit van de benodigde IT-systemen.

3.1. Kindregeling

De voortgang van de uitbetaling van de financiële tegemoetkoming verloopt volgens planning. Tot aan de peildatum 31 augustus 2023 verstuurde UHT 75.590 beschikkingen aan kinderen. Tevens betaalde UHT aan 66.343 kinderen een tegemoetkoming. De kinderen die op 30 april 2023 in beeld waren bij UHT, en waarvoor alle benodigde gegevens beschikbaar waren, ontvingen voor de start van de zomervakantie hun beschikking.

Sinds deze zomer verschuift de aandacht in de uitvoering meer en meer naar bijzondere situaties en naar kinderen van wie de ouders recentelijk als gedupeerde zijn erkend. Voor een gedeelte van deze kinderen, vond de uitbetaling al plaats of startte de uitvoering van de kindregeling al, zoals voor meerderjarige kinderen die onder bewind staan, minderjarige kinderen waarvan de ouder te maken heeft met bewindvoering en voor kinderen met mogelijk buitenlandse bankrekeningnummers. Voor kinderen die in het buitenland verblijven en geen Nederlands burgerservicenummer hebben, is een digitale aanvraagroute beschikbaar zodat zij gebruik kunnen maken van de kindregeling. Waar uitbetaling aan kinderen in het buitenland nog tot overige knelpunten leidt, worden die zo snel mogelijk verholpen.

Er is een groep kinderen waarbij UHT de kindregeling nog niet kan uitvoeren, omdat UHT nog gegevens nodig heeft van de ouder, bewindvoerder of het kind, maar hen niet kan bereiken. Wanneer zij telefonisch niet te bereiken zijn, verstuurt UHT ansichtkaarten die speciaal voor de kindregeling zijn ontworpen. Hierin vraagt UHT om contact op te nemen zodat de kindregeling kan worden toegekend.

De vorige voortgangsrapportage kondigde aan dat UHT werkt aan een mogelijkheid om gegevens op te vragen over de wettelijke vertegenwoordiging van kinderen die niet meer bij hun ouders wonen, zodat ook voor hen de uitbetaling van de kindregeling kan worden voortgezet. Vanaf uiterlijk oktober 2023 heeft UHT inzage in deze gegevens en tot die tijd voert UHT andere acties uit om voor een deel van deze kinderen alvast duidelijkheid te verkrijgen over hun wettelijk vertegenwoordiger zodat voor hen de uitbetaling van de kindregeling kan worden voortgezet. Voor de groep kinderen waarvan is gebleken dat zij op het adres staan ingeschreven van een stichting die voogdij uitoefent, legt UHT contact om voor deze kinderen inzicht te verkrijgen. UHT spant zich in om ook deze kinderen zo snel als mogelijk uit te betalen. Over het vraagstuk rondom gezag en de uitbetaling van de kindregeling is de Kamer op 29 augustus 2023 per brief¹¹ geïnformeerd. Dit gaat om de situatie dat een kind dat recht heeft op de kindregeling te maken heeft met een gezagsbeëindiging en onder gezag staat van een voogd.

3.2. Ex-toeslagpartners

UHT selecteert op grond van de criteria in de Wet hersteloperatie toeslagen de ex-toeslagpartners van wie aannemelijk is dat zij gedupeerd zijn door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De vastgestelde gedupeerdheid van de aanvrager voor kinderopvangtoeslag is daarbij het uitgangspunt. UHT nodigt deze geïdentificeerde ex-toeslagpartners uit om een aanvraag in te dienen. De bouw van de hiervoor benodigde IT-systemen heeft echter vertraging opgelopen waardoor de uitvoering zonder IT-ondersteuning opstart. Desondanks is UHT in september 2023

¹¹ Kamerstukken II, 2023-24, 36362, nr. 27.

gestart met het versturen van de uitnodigingsbrieven aan de eerste groep ex-toeslagpartners om zich schriftelijk aan te melden voor de regeling.

Op een nog te bepalen later moment in 2024 gaat de regeling ook open voor ex-toeslagpartners die niet zijn opgeroepen door UHT maar mogelijk wel gedupeerd zijn. Zij kunnen zichzelf vanaf dat moment aanmelden. Ook voor hen geldt dat er sprake moet zijn van reeds vastgestelde gedupeerdheid van de aanvrager van de kinderopvangtoeslag. Hiernaast kunnen vanaf bovengenoemd aanmeldmoment ook ex-toeslagpartners zich melden¹² waarvan de voormalig partner die aanvrager was van de kinderopvangtoeslag, is komen te overlijden en waarvan aannemelijk is dat die bij leven in aanmerking zou komen voor herstel.

3.3. Nabestaanden van overleden gedupeerden en nabestaanden van overleden kinderen

De voorbereidingen voor de uitvoering van de regeling nabestaanden van overleden kinderen zijn inmiddels gestart. Voor uitvoering van de nabestaandenregelingen zet UHT een apart team op met bijzondere aandacht voor deze doelgroepen en de behoeften die bestaan. In de voorbereidingen werkt UHT samen met onder andere ouderparticipatie en (ervarings)deskundigen op gebieden als rouw en verlies.

De regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerden onderging een wijziging en uitbreiding als gevolg van het aangenomen amendement van het lid Leijten. Het amendement wijkt af van hoe de uitvoering van de nabestaandenregeling was voorzien. Dit betekent dat UHT de eerder uitgevoerde uitvoeringstoets op de regeling moet actualiseren, dat is uiterlijk eind oktober 2023 gereed. De Kamer is via de Kamerbrief van 12 juli 2023¹³ en 19 september 2023¹⁴ over dit proces geïnformeerd. Eerder is aan de Kamer gemeld dat de uitvoering van de nabestaandenregeling in het eerste kwartaal van 2024 kan starten. Met de wijzigingen rondom de uitvoering van de ex-toeslagpartnerregeling en het amendement Leijten is deze planning niet meer zeker. De voorbereidende werkzaamheden worden de komende tijd voortgezet, en zodra de uitvoeringstoets over de aangepaste nabestaandenregeling is afgerond, wordt een geactualiseerde planning met de Kamer gedeeld.

3.4. HZK

De startdata van de uitvoering van de ex-toeslagpartnerregeling en de nabestaandenregeling hebben ook invloed op de verwachte startdatum van de regeling voor benadeelden bij de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget (HZK-regeling). UHT kan namelijk niet twee regelingen tegelijkertijd opstarten en dat betekent dat HZK-regeling waarschijnlijk later kan beginnen dan de eerder geplande start in het vierde kwartaal van 2023.¹⁵ Wanneer de uitvoeringstoets over de nabestaandenregeling afgerond is en er meer duidelijkheid is over de start van de uitvoering daarvan, wordt de Kamer ook geïnformeerd over de planning met betrekking tot de HZK-regeling. Ook voor de HZK-regeling geldt dat de voorbereidende werkzaamheden voor de uitvoering natuurlijk wel gewoon doorgaan.

¹² Voor deze regeling betreft het toeslagpartners die niet door overlijden ex-toeslagpartner zijn geworden.

¹³ Kamerstukken II 2022-23, 36352, nr. 26.

¹⁴ Kamerstukken II 2023-24, 36352, nr. 28.

¹⁵ Kamerstukken II 2022-2023, 31066 nr. 1175.

4. Schuldenaanpak

Ouders die hun schulden opgeven voor de schuldenaanpak krijgen snel hulp. Het is nog steeds de verwachting dat aan het eind van 2023 90% van de ingediende schulden van publieke en private schulden zijn afgewikkeld voor de gedupeerden die vóór 1 september 2023 hun compensatie van 30.000 euro ontvingen. Voor zover het private schulden betreft geldt dit ook voor ouders die zich vóór die datum meldden bij Sociale Banken Nederland (SBN).

4.1. Publieke schulden

De kwijtscheldingen op de publieke schulden door de betrokken organisatie verloopt volgens planning. Bij circa 95% van de gedupeerde ouders met een publieke schuld heeft de kwijtschelding van de schuld plaatsgevonden. Het onderstaande overzicht geeft de actuele stand van zaken weer.

Organisatie	Aantal gepauzeerd Ouders en toeslagpartners ¹		Waarvan gedupeerd met schulden bij organisatie		Waarvan kwijtgescholden ²		Kwijtgescholden bedrag	
	30 april 2022	31 aug 2023	30 april 2023	31 aug 2023	30 april 2023	31 aug 2023	30 april 2023	31 aug 2023
BD&T	92.871	96.309	42.545	45.131	40.018	42.859	€ 252 mln.	€ 301,8 mln.
LBIO	250	241 ³	108	86	158	106	€ 190.000	€ 136.000
SVB	1.640	1.867	750	866	690	780	€ 641.983	€ 695.936
CAK	18.039	25.082	11.266	15.380	9.836	13.392	€ 28,5 mln.	€ 29,3 mln.
CJIB	46.176	50.418	23.826	26.009	22.975	25.369	€ 8,4 mln.	€ 8,8 mln.
DUO	21.800	22.017	10.800	11.943	10.600	11.128	€ 310 mln.	€ 324,5 mln.
UWV	6.348	6.863	3.480	3.801	3.452 ⁴	3.746	€ 9,9 mln.	€ 10,2 mln.

Tabel 4.1 Stand van zaken publieke schulden (peildatum 31 augustus 2023). Toelichting:

1: Sommige (afgeronde) cijfers zijn bij benadering.

2: Voor sommige ouders worden de schulden niet volledig kwijtgescholden en deze cijfers zijn niet meegenomen in de aantallen. Sommige schulden zijn uitgesloten van kwijtschelden, zoals schulden die zijn ontstaan door misbruik of fraude, of schulden van na de peildatum van 31-12-2020. De ouders in deze kolom zijn volledig behandeld voor kwijtschelding.

3: Bij LBIO worden uitsluitend lopende zaken van het moment bijgehouden, die betrekking hebben op kwijtschelding. Het kan dat in een gepauzeerde zaak afbetaling heeft plaatsgevonden en geen kwijtschelding. Deze vervalt dan in de registratie en zijn niet meegenomen in de cijfers.

4: 1.472 van de 3.736 vallen onder het zogeheten moratorium en vallen dientengevolge buiten de kwijtschelding aangezien de terugvordering betrekking heeft op schulden die betrekking hebben op perioden vanaf 1-1-2021.

Herstart invorderingen door Dienst Toeslagen en de Belastingdienst

Bij aanvang van de hersteloperatie is aan de Tweede Kamer toegezegd dat gedurende het proces bij UHT de openstaande vorderingen bij Dienst Toeslagen en de Belastingdienst worden gepauzeerd.¹⁶ Als een ouder zich meldt bij UHT wordt voor deze ouder en diens toeslagpartner de pauzeknop ingedrukt. Ouders en partners ontvangen wel beschikkingen van Dienst Toeslagen en de Belastingdienst, maar er volgt geen invordering. Het is wel mogelijk de vordering vrijwillig te betalen. Om te voorkomen dat de reguliere vorderingen verder oplopen, is het voor deze ouders van belang dat de invordering hiervan wordt hervat. De Kamer is hierover eerder per brief

¹⁶ Kamerstukken II 2018-2019, 31 066, nr. 516 en Kamerstukken II 2019/2020, 31 066.nr. 596.

geïnformeerd.¹⁷ De herstart geldt voor ouders en partners waarbij de integrale beoordeling is afgerond of als zij daar zelf vanaf hebben gezien.

Inmiddels zijn onder andere UWV en CJIB begonnen met de herstart van de invorderingen bij ouders bij wie UHT de integrale beoordeling heeft afgerond en ouders die daar vanaf zagen. Dienst Toeslagen en de Belastingdienst zijn voornemens om begin volgend jaar de invordering gezamenlijk te herstarten. Zij schrijven alle ouders persoonlijk aan om ze mee te nemen in het proces van de herstart. In alle gevallen dat sprake is van een openstaande vordering krijgt de ouder de mogelijkheid om gebruik te maken van een betalingsregeling en waar nodig wordt ook persoonlijke hulp aangeboden. Om hiermee ervaring op te doen, worden pilots uitgevoerd bij de Dienst Toeslagen en de Belastingdienst. De pilots vinden plaats in Almere, Amsterdam en Rotterdam, omdat deze gemeenten een hoog aantal aanmeldingen bij UHT hebben. Dienst Toeslagen en de Belastingdienst zijn voornemens in 2024 te beginnen met de herstart voor alle ouders waarvoor dat van toepassing is.

Aan de Kamer is ook toegezegd dat tijdens de pauzering van schulden geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht.¹⁸ Het kabinet is voornemens dit met een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) te regelen. De beoogde inwerkingtreding van deze maatregel is 1 januari 2024.

4.2. Private Schulden

Stand van zaken Loket Private Schulden

Op dit moment behandelt Sociale Banken Nederland (SBN) alle ingediende schuldenlijsten. Circa 92% van de schuldenlijsten, na splitsen en samenvoegen, zijn geschikt. SBN neemt schulden die nu binnenkomen binnen een dag in behandeling. Tot 31 augustus 2023 is door SBN aan schuldeisers een totaalbedrag van circa € 161 miljoen uitbetaald.

Tabel 4.2 Stand van zaken uitvoering loket private schulden bij SBN (peildatum 31 augustus 2023)

	3 jan 2023	30 april 2023	31 aug 2023
Aantal mensen die zich hebben gemeld	10.790	11.937	12.771
Aantal schuldenlijsten ingediend	21.754	25.102	27.804
Aantal schuldenlijsten in behandeling	20.744	24.823	27.757
Aantal schuldenlijsten na splitsen en samenvoegen*		21.501	24.678
Aantal schuldenlijsten geschikt	12.723	17.992	22.696
Aantal schuldenlijsten zonder betaling		4.222	5.740
Aantal schuldenlijsten met betaling		13.770	17.229
Aantal beschikkingen betaald	9.991	13.717	17.120

* Het aantal ingediende schuldenlijsten kan niet afgezet worden tegen het aantal beschikte schuldenlijsten omdat SBN regelmatig schuldenlijsten samengevoegd of splitst. Het doel is om schulden zo snel en goed mogelijk af te handelen en te beschikken.

Stand van zaken bezwaarprocedure Loket Private Schulden

Op het totaal aantal beschikkingen 22.969 dat SBN verzond, dienden gedupeerde ouders op 3% van deze beschikkingen een bezwaarschrift in (peildatum: 31 aug 2023). Uit een analyse van de ingediende bezwaarschriften zijn vier hoofdcategorieën te onderscheiden waarvoor een ouder in bezwaar is gegaan, namelijk:

¹⁷ Kamerstukken II, 2022-23, 31066, nr.1270.

¹⁸ Kamerstukken II 2018-2019, 31 066, nr. 516 en Kamerstukken II 2019/2020, 31 066.nr. 596.

1. De hoofdsommen van leningen en kredieten worden niet (volledig) vergoed.
2. Informele schulden zonder een notariële akte of gerechtelijk vonnis.
3. Schulden die buiten de peildata van de regeling vallen (private schulden ontstaan tussen 1-1-2006 en 1-6-2021).
4. Geen sprake van een schuld, zoals omschreven in de private schuldenregeling.

In 10% van de bezwaarzaken zijn ouders gedeeltelijk of volledig in het gelijk gesteld. In deze gevallen levert een ouder in de bezwaarprocedure vaak aanvullende (veelal nieuwe) informatie die ertoe kan leiden dat de schulden alsnog (gedeeltelijk) worden betaald.

Om te voorkomen dat in de afwikkeling van bezwaarzaken achterstanden ontstaan, zijn er maatregelen getroffen. De maatregelen zijn onder meer de uitbreiding van het bezwarenteam en het efficiënter inrichten van het afhandelen van het bezwaarproces. Deze maatregelen lijken succesvol, waarbij de verwachting is dat er begin oktober 2023 geen achterstanden in de afhandeling van bezwaren zullen zijn.

Tabel 4.3 stand van zaken bezwaren Loket Private Schulden (peildatum 31 augustus 2023)

	31 dec 2022	30 april	31 aug 2023
Aantal ingediende bezwaren	378	543	794
Aantal afgeronde bezwaren	153	285	475
Aantal (deels) toegewezen	15	24	44
Aantal afgewezen bezwaren	126	239	382
Aantal ingetrokken	12	22	35

Stand van zaken loket AI Betaalde schulden (peildatum 31 augustus 2023)

Bij het loket AI Betaalde Schulden van SBN kunnen gedupeerde ouders een aanvraag indienen voor schulden die zij zelf betaalden met het ontvangen compensatiebedrag. In totaal dienden 2.135 ouders een aanvraag voor in totaal 9.863 schulden. Daarvan beschikte SBN 9.473 schulden en zijn 360 schulden nog in behandeling (4 %). Schulden die nu binnen komen neemt SBN binnen een dag in behandeling. Tot en met augustus 2023 heeft SBN aan ouders een totaalbedrag van circa € 2,8 miljoen uitbetaald.

Stand van zaken bezwaarprocedure Loket AI Betaalde Schulden (peildatum 31 augustus 2023)

De actuele stand van zaken bij ingediende bezwaarschriften door de ouder voor dit loket staat vermeld in tabel 4.4. Redenen waarom de ouders in bezwaar gingen op de beschikkingen van dit loket zijn:

1. De ingediende schuld kon in het beschikkingsproces door SBN onvoldoende worden beoordeeld door onvoldoende bewijs dat de ouder had geleverd. In de bezwaarprocedure verzoekt de ouder om een herziening.
2. De ingediende schulden vallen buiten de peildatum van de regeling (private schulden ontstaan tussen 1-1-2006 en 1-6-2021).
3. Alleen de opeisbare achterstanden worden door SBN vergoed, terwijl de ouder de gehele hoofdsom wenst uitbetaald te krijgen.

Tabel 4.4 stand van zaken bezwaren Loket AI Betaalde Schulden (peildatum 31 augustus 2023)

	31 dec 2022	30 april	31 aug 2023
Aantal ingediende bezwaren	8	106	296
Aantal afgeronde bezwaren	0	11	74
Aantal (deels) toegewezen	NVT	3	12
Aantal afgewezen bezwaren	NVT	7	58
Aantal ingetrokken	NVT	1	2

Beroepsprocedures naar aanleiding van bezwaarprocedures private schulden en al betaalde schulden

Er kwamen in totaal 161 beroepszaken binnen, waarvan in 7 beroepsprocedures uitspraak is gedaan. In 4 gevallen is het ministerie van Financiën (als verweerder) in het gelijk gesteld. Het ministerie is in 1 zaak gedeeltelijk in het ongelijk gesteld en in 1 zaak is de eiser (ouder) niet-ontvankelijk verklaard, waardoor het beroep niet inhoudelijk is behandeld.

In de zaak waarin het ministerie gedeeltelijk in het ongelijk werd gesteld leverde de ouder tijdens de beroepsprocedure aanvullende informatie aan, die niet bekend was op het moment van de bezwaarprocedure.

In totaal zijn 4 hoger beroepsprocedures gestart door de ouder. Deze gaan over het vergoeden van de hoofdsom op een schuld en op een informele schuld zonder de aanwezigheid van een notariële akte of gerechtelijke vonnis.

Ouders in het buitenland en schulden

Ouders in het buitenland lopen soms tegen aanvullende problemen aan rondom de schuldenaanpak, met name waar het gaat om buitenlandse schulden. Bijvoorbeeld vanwege de taal de papieren van hun schulden of omdat schuldeisers en andere instanties niet altijd willen meewerken. Er is op dit vlak een nauwe samenwerking tussen OTB, SBN en het ministerie van Financiën om de juiste ondersteuning te bieden aan ouders.

Tussen SBN en OTB is er een directe communicatielijn met regelmatige afstemming. Hierdoor kunnen medewerkers van OTB sneller informatie verkrijgen bij SBN als het gaat over de afwikkeling van schulden van ouders in het buitenland.

Wanneer SBN bewijsstukken uit andere landen niet goed kan beoordelen (bijvoorbeeld vanwege de taal, of onbekendheid met lokale wet- en regelgeving) is het mogelijk om via contacten met de Nederlandse ambassades in verschillende landen adviseurs in te huren. Deze mogelijkheid is inmiddels een aantal keer benut door SBN waarna de desbetreffende schulden konden worden afgewikkeld.

De bij SBN aangesloten kredietbanken hebben alle een specialist voor de afhandeling van buitenlandse schuldeisers. In de praktijk bleek namelijk dat buitenlandse schulden vaak complex zijn. Door het aanstellen van een specialist is bijzondere aandacht voor deze complexiteit bij de kredietbanken.

Er is ook verkend of en hoe we ouders in het buitenland die in een buitenlands schuldentraject zitten op een vergelijkbare manier kunnen helpen als ouders woonachtig in Nederland. Dit betekent dat we door middel van maatwerk ook die schuldentrajecten in het buitenland kunnen oplossen als die aan soortgelijke voorwaarden voldoen als de Wsnp/Msnp-trajecten in Nederland. Inmiddels zijn drie schuldsaneringstrajecten van ouders in het buitenland in behandeling.

In de vorige voortgangsrapportage is de Kamer reeds geïnformeerd over de gemaakte afspraken met de Belgische overheid. Naar aanleiding van de afspraken is met de Federale Overheidsdienst Financiën België (FOD) doorgenomen welke schulden worden betaald door SBN en welke niet. De FOD België heeft aangegeven deze schulden te pauzeren wanneer een gedupeerde ouder zich meldt. Deze pauzering duurt in principe 3 maanden. In deze periode zullen SBN en de ouder de schulden moeten oplossen. In een aantal gevallen is dit reeds op deze manier gebeurd.

Actieplan niet-gebruik Loket Private Schulden

Er blijft een groep gedupeerde ouders die openstaande gerechtelijke vorderingen hebben, maar die deze nog niet indienden bij het Loket Private Schulden. Hierdoor lopen zij helaas het risico om negatieve gevolgen te ondervinden van openstaande gerechtelijke vorderingen. Het kabinet vindt het belangrijk zoveel mogelijk ouders te bereiken en te motiveren zich bij het loket te melden en onderneemt daarvoor onderstaande acties. In januari 2023 startte SBN een belcampagne naar

deze groep ouders. In totaal bereikte SBN hiermee tot nu toe 542 ouders. Tijdens het telefoongesprek legt het serviceteam van SBN uit hoe en waar de ouder de schuldenlijst kan downloaden en kan indienen. Hierdoor voerde 18% van de ouders de schuldenlijst in tijdens het telefoongesprek en gaf 45% van de ouders aan dit later zelf of met hulp te gaan doen. In de zomer 2023 startte een proef met het uitbreiden van deurbezoeken bij deze ouders met als startpunt de gemeente Rotterdam.

De eerste bevindingen zijn positief. Er kwamen tot nu toe 14 gesprekken tot stand tussen gerechtsdeurwaarders en ouders. Alle ouders gaven aan een prettig en open gesprek te hebben gevoerd aan de deur. Negen van hen vulden de schuldenlijst ter plekke in en ondertekenden deze. De gerechtsdeurwaarder stuurde vervolgens deze schuldenlijsten naar SBN op, die de schulden voor deze ouders oploste. Drie ouders gaven aan de schuldenlijst op een later moment in te dienen. Eén ouder stond niet open voor contact met de gemeente of de gerechtsdeurwaarder. De komende periode volgen meer deurbezoeken door gerechtsdeurwaarders in andere gemeenten. Die deurbezoeken gaan zoveel mogelijk in samenwerking tussen de desbetreffende gemeenten en gerechtsdeurwaarders, zodat ouders optimale ondersteuning kunnen krijgen bij het indienen van hun schulden.

Toezegging BKR-registraties

In lijn met de toezegging aan de Kamer over het onderzoeken van signalen van problematische BKR-registraties, is er afstemming gezocht met diverse partijen, waaronder met Stichting BKR zelf. Als een schuld (of eventueel opeisbare achterstanden) van een gedupeerde ouder/toeslagpartner is betaald, horen kredietverstrekkers de BKR-registratie bij deze schuld te verwijderen uit het register. Daartoe dient de kredietverstrekker een opdracht te geven aan Stichting BKR. Wanneer de schuld door SBN wordt betaald, wijst SBN de kredietverstrekker ook op deze verplichting. Over het algemeen is te zien dat kredietverstrekkers het afmelden van de BKR-registratie doen, indien de schuld is betaald. Maar uit de afstemming met de partijen bleek dat het niet altijd vanzelfsprekend is dat de BKR-registratie voor alle gedupeerde ouder/toeslagpartner wordt verwijderd. Dit is een onwenselijke situatie. Het kabinet zal samen met de betrokken partijen in kaart brengen welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn en de volgende voortgangsrapportage de Kamer daarover nader informeren.

4.3. Schuldregelingstrajecten (Wsnp/Msnp)

Voor gedupeerde ouders die voor 4 november 2022 in de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) of een minnelijke schuldsanering natuurlijke personen (Msnp) zijn toegelaten is er een regeling om zo snel mogelijk hun wettelijk of minnelijk schuldentraject te beëindigen. Nieuwe aanvragen bij het loket worden momenteel binnen een dag opgepakt. Afhandeling vindt in de regel binnen de afgesproken acht weken plaats.

Tabel 4.5 Stand van zaken uitvoering Wsnp (peildatum 31 augustus 2023)

Wsnp	29 sept 2022	29 dec 2022	30 april 2023	31 aug 2023
Verificatielijsten ontvangen	622	645	697	726
Aantal beschikkingen verzonden	841*	877*	936*	975*
Aantal betalingen verricht	838	875	933	971
Aantal niet afgewikkelde dossiers binnen 8 weken totaal	1	0	0	0
Bedrag aan schulden betaald**	€ 28 mln.	€29.6 mln**	€ 31.6 mln	€ 33.4 mln

Schuldenregeling voor ouders in persoonlijk faillissement

In totaal meldden 35 gedupeerde ouders in persoonlijk faillissement zich bij UHT. UHT merkte 22 ouders van deze groep met een persoonlijk faillissement aan als gedupeerde. Bij 14 ouders moet UHT dit nog beoordelen. Van 11 gedupeerden is het faillissement inmiddels ingetrokken en zij zijn niet meer in behandeling. Van 7 gedupeerden zijn faillissementen geheel afgewikkeld met volledige uitbetaling van het compensatiebedrag.

4.4. Zakelijke schulden

Afwikkeling zakelijke schulden

Tabel 4.7 geeft de voortgang weer op de aanpak van zakelijke schulden. Inmiddels zijn voor 729 gedupeerde ouders de zakelijke schulden volledig afgewikkeld. Bij twaalf ondernemers konden de zakelijke schulden niet volledig worden opgelost binnen de de-minimumgrens. Waar deze regel tot problemen leidde voor deze gedupeerde ondernemers is of wordt een maatwerkoplossing getroffen, zodat ook deze ouders een nieuwe start kunnen maken.

Tabel 4.7 Stand van zaken zakelijke schulden

	31 december 2022	30 april 2023	31 aug 2023
Totaal aantal ondernemers met grote kans op staatssteun	1031	1034	1105
Aantal ondernemers zonder zakelijke schulden / proces afgerond	371	538	766
Aantal ondernemers niet bereikt/geen contactgegevens	168	104	69
Aantal ondernemers in behandeling bij centrale team	492	392	270

4.5. Noodprocedure

Tot op heden is 113 maal gebruik gemaakt van de noodprocedure voor schulden (peildatum 31 augustus 2023). Sinds 1 februari 2023 houdt UHT bij wanneer dat ouders in het buitenland betreft: van de 61 noodprocedures sinds die datum, ging het 6 keer om een noodprocedure voor een gedupeerde ouder in het buitenland. Voor zover bekend zorgde de noodprocedure ervoor dat geen enkele huisuitzetting of beslaglegging plaatsvond. Dankzij de goede samenwerking tussen SBN, UHT, gerechtsdeurwaarders en/of gemeenten is steeds tijdig ingegrepen.

5. Organisatie en financiën

De Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen is opgericht om het herstel van gedupeerden te verzorgen. Er wordt veel gevraagd van de organisatie. Om de gewenste versnelling te realiseren is stabiliteit van de organisatie van belang, evenals een uitbreiding van de capaciteit vanwege meerdere aanvullende maatregelen en regelingen. Bij de uitvoering wordt samengewerkt met verschillende partnerorganisaties. Het financiële budget en de apparaatskosten zijn min of meer stabiel gebleven ten opzichte van de stand in de vorige voortgangsrapportage.

5.1. Inrichting uitvoeringsorganisatie

Aanvankelijk was de benodigde bezetting van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) geraamd op 1.712 fte per ultimo 2023. Zoals in de vorige voortgangsrapportage is gedeeld, is door diverse maatregelen de totale capaciteitsbehoefte nu geraamd op circa 2.350 fte per ultimo 2023, met een meerjarige afschaling voor de periode erna. Zoals gemeld in de vorige voortgangsrapportage zijn de nodige maatregelen getroffen om in de beoogde capaciteitsbehoefte te voorzien.

De feitelijke bezetting is per eind augustus 2023 gestegen naar 1.771 fte ten opzichte van de vorige Voortgangsrapportage. UHT is op dit moment bezig om de meting voor het bepalen van de realisatie van het aantal fte aan te scherpen en aan te laten sluiten bij die van het Rijk. Waar voorheen een contract van 40 uur gelijk stond aan één fte, zal dit voor toekomstige rapportages aangepast worden naar 36 uur per fte.

Naar verwachting kan eind 2023 in de personele behoefte voor uitvoering van de integrale beoordeling en de aanvullende regelingen worden voorzien. De inschatting is daarmee nog steeds dat 90% van de eerder verwachte aanmeldingen (ca. 57.000 van de 63.000) afgerond zullen zijn in het eerste kwartaal van 2025.

Lastiger is het invullen van de personele opgave voor het cluster Bezwaar, Beroep en Ingebrekestellingen. De krapte op de juridische arbeidsmarkt is voor UHT bij de werving duidelijk merkbaar. Om toch zo veel als mogelijk aan de vraag naar personeel te kunnen voldoen is de afgelopen maanden door UHT intensiever geworven. UHT richt zich daarbij ook specifiek op het behouden van medewerkers, onder andere door het vergroten van het aantal vaste medewerkers. De verwachting is dat dat tevens een positief effect zal hebben op het verloop. Ook wordt gekeken naar alternatieve werkwijzen, prioritering van werkzaamheden en worden ook vormen van hybride insourcing uitgewerkt.

Tijdens het wetgevingsoverleg over de Wijziging van de Wet hersteloperatie toeslagen op 12 juni 2023 is aan het lid Mulder toegezegd¹⁹ om in de volgende voortgangsrapportage terug te komen op zijn vraag over aanbestedingen die relevant zijn voor de hersteloperatie. Daarbij is aangegeven dat het verzoek zal worden ingekaderd tot majeure zaken die betrekking hebben op de hersteloperatie. In samenwerking met de verschillende inkoop uitvoeringsorganisaties (IUC's) is een overzicht opgesteld van de nationale en Europese aanbestedingen die door programma DG Herstel, UHT of Toeslagen zijn uitgevoerd. Opdrachten onder raamovereenkomsten zijn buiten beschouwing gelaten.

Majeure aanbestedingen in het kader van de hersteloperatie:

- Verhuizing van gedupeerde ouders in het buitenland naar Nederland
- Onderzoek naar beleving van herstel onder gedupeerden
- Ondersteuningsteam voor ouders in het buitenland
- Onderzoek inzicht in burgerperspectief
- Integraal Herstel en aanpak multi-problematiek
- Inzet van mediation bij UHT

¹⁹ Kamerstukken II 2022-2023, TZ20 230, toezegging nr. 167

- Aanpak en loket private schulden

Daarnaast is er een aanbesteding voor de organisatie van de Lotgenotenlijn in voorbereiding en loopt er een opdracht in het kader van het traject Versneld Duidelijkheid voor Ouders.

Verder lopen er inkopen via bestaande, reeds aanbestede, rijksbrede raamovereenkomsten (nadere opdrachten). Deze inkooptrajecten zijn buiten dit overzicht gelaten, evenals opdrachten onder de Europese aanbestedingsdrempel.

5.2. Fouten en herstelacties

Update herstelactie "Onjuiste berekening rentenadeel"

In de vorige voortgangsrapportage is de Kamer geïnformeerd over een benodigde financiële correctie in de berekening van de compensatie voor ouders die hun compensatie al hebben ontvangen. De populatie die voor gecorrigeerde compensatie in aanmerking komt is in beeld, alsmede de compensatie bedragen.

Voor ongeveer 3.000 ouders geldt dat zij in aanmerking komen voor een nabetaling. Om de gecorrigeerde compensatie aan deze ouders uit te kunnen betalen moet naar alle waarschijnlijkheid een systeemaanpassing plaatsvinden. Naar verwachting is op korte termijn duidelijk welke aanpassing hiervoor nodig is. Vervolgens zullen deze ouders een nieuwe compensatiebeschikking ontvangen.

In 2023 is hiervoor geen capaciteit beschikbaar omdat de huidige capaciteit nodig is om de reguliere werkzaamheden in het kader van de hersteloperatie uit te voeren. In het 4e kwartaal van 2023 wordt een werving opgestart om een team samen te stellen, dat per begin 2024 start met de herstelactie. De doorlooptijd van deze herstelactie is op dit moment nog onvoldoende nauwkeurig te bepalen omdat de praktijk zal moeten uitwijzen hoeveel tijd er per beschikking nodig zal zijn.

5.3. Oudercommissie

De Oudercommissie heeft een reflectie over het tweede kwartaal van 2023 opgesteld, welke is opgenomen als bijlage bij deze voortgangsrapportage. Zo is samen met de voorzitter, de heer Tof Thissen, verkend welke rol en vorm de advisering van de Oudercommissie in de volgende fase van de hersteloperatie dient te hebben. Onder leiding van een externe deskundige is zowel gewerkt aan strategieontwikkeling als aan adviezen om de hersteloperatie te versnellen en versimpelen. Later dit jaar zal de Oudercommissie verdere stappen zetten ten aanzien van de professionalisering tijdens een interne deskundigheidsbevorderingsdag.

Adviezen

De Oudercommissie heeft op 22 juni 2023 het advies 'Versimpelen en Versnellen' aangeboden, waarin twee concrete voorstellen zijn gedaan om het herstelproces te versnellen en verbeteren. Het eerste voorstel uit dit advies van de Oudercommissie is het verstrekken van een extra forfaitair bedrag na de integrale beoordeling. Dit ter voorkoming dat ouders een beroep doen op de CWS voor vergoeding van aanvullende schades.

Het tweede voorstel dat de commissie doet betreft een snelle, alternatieve civiele route voor de afhandeling van schades. De Oudercommissie stelt voor om materiële schade (zoals inkomensverlies, gedwongen huisverkoop, medische schade) te vergoeden en met forfaitaire bouwstenen te werken voor de afhandeling van immateriële schade, gekoppeld aan een dagvergoeding.

Daarnaast heeft de Oudercommissie op 30 maart 2023 geadviseerd over het vergoeden van extra kosten bovenop de hoofdsom van kinderopvangtoeslagschulden, die door de ouders zelf zijn afbetaald. De Oudercommissie stelt voor deze zelf afbetaalde kosten, zoals rente-, incasso-, administratie-, deurwaarders- en proceskosten, te vergoeden en de uitvoering hiervan via de SPUK te laten plaatsvinden.

Reactie

Bij de mondelinge bespreking van beide adviezen met de Oudercommissie is toegezegd deze te betrekken bij de uitwerking van de versnellingsmaatregelen die op 2 juni 2023 zijn aangekondigd in de aanbiedingsbrief bij de vorige Voortgangsrapportage (over de periode jan. – mei 2023). In de reactiebrief die recentelijk aan de Oudercommissie is toegestuurd, heeft hierover terugkoppeling plaatsgevonden. Deze reactiebrief is opgenomen in de bijlagen bij deze VGR.

Overig

Ook in de afgelopen periode heeft frequent overleg plaatsgevonden met de Oudercommissie tijdens de reguliere vergaderingen en werkgroepbijeenkomsten van de commissie. Belangrijke gespreksonderwerpen met de Oudercommissie de afgelopen maanden waren onder meer de schuldenaanpak, de situatie van gedupeerden in het buitenland, de aanpak van de zakelijke schulden en de dienstverlening door SBN.

Op grond van die overleggen en een werkbezoek aan SBN is een aantal verbeter- en aandachtspunten onder de aandacht van onder meer SBN, het team zakelijke schulden en het Ondersteuningsteam Buitenland (OTB) gebracht en waar mogelijk binnen de kaders van de Wet hersteloperatie toelagen doorgevoerd. Deze betroffen met name de onderlinge afstemming en samenwerking tussen deze uitvoerders, alsmede de - vanuit de hersteloperatie -omgang met de de-minimiskwesties (zie ook paragraaf 4.4 zakelijke schulden).

In mei is in een apart overleg met de Oudercommissie van gedachten gewisseld over het traject versneld duidelijkheid voor ouders. Op 25 mei 2023 heeft de Oudercommissie ook met de Minister-President en staatssecretaris gesproken over mogelijke versnellingsmaatregelen.

Ten aanzien van de Commissie Werkelijke Schade heeft de Oudercommissie aangegeven de menselijke maat en ruimhartigheid te missen. Er is hierover doorgesproken met de staatssecretaris aan de hand van persoonlijke ervaringen van ouders.

Ook heeft de Oudercommissie in augustus 2023 een gesprek gevoerd met de CWS, waar suggesties zijn gedaan om de dienstverlening van de CWS te verbeteren.

5.4. Nationale Ombudsman

De Nationale Ombudsman startte in het najaar van 2022 een onderzoek naar de vraag of de overheid in hersteltrajecten voldoende oog heeft voor de behoeften en belangen van gedupeerden en of de overheid op dat punt leert van ervaringen uit eerdere hersteltrajecten. De hersteloperatie kinderopvangtoeslag is een van meerdere hersteltrajecten die worden onderzocht.²⁰ Vanuit de hersteloperatie wordt geparticipeerd in dit onderzoek. Het rapport van de Nationale Ombudsman zal naar verwachting op 24 oktober 2023 gepubliceerd worden.

5.5. Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en Raad voor de Rechtsbijstand (RvR)

Voor de zomer van 2023 vonden verschillende gesprekken plaats tussen de advocaten van de werkgroep toelagenadvocaten van de NOvA en UHT over de inhoud van het hersteldossier. In het kader van het traject 'versneld duidelijkheid voor ouders', zoals beschreven in de aanbiedingsbrief, neemt UHT verdere maatregelen om dossiers sneller beschikbaar te maken. Ook over de inhoud van dit traject is overleg gevoerd met de NOvA. Daarnaast werd er de afgelopen maanden intensief samengewerkt met de RvR en de NOvA om de subsidieregeling voor rechtsbijstand te actualiseren (zie ook paragraaf 2.5).

²⁰ De volgende hersteltrajecten zijn in het onderzoek betrokken: Dutchbat III, de Noord/Zuidlijn in Amsterdam, Chroom-6 bij Defensie, de vuurwerkcramp in Enschede, de Compensatieregeling Trekkingsrecht PGB, de Uitkeringsregeling Backpay, de immateriële schadevergoedingsregeling Groningen, de schadeafhandeling na de overstromingen in Zuid-Limburg (en Brabant) 2021, de gevolgen van de Q-koorts en de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslag (UHT).

5.6. Inspectie Belastingen, Toeslagen, Douane (IBTD)

De IBTD doet onderzoek naar de hersteloperaties Kinderopvangtoeslag, FSV en Box-3. De IBTD bekijkt of waarden die voor gedupeerden belangrijk zijn in de hersteloperatie terug te vinden zijn. De IBTD voert gesprekken met de verschillende betrokkenen, variërend van ouders, medewerkers van UHT, medewerkers van andere uitvoeringsorganisaties, beleidsmedewerkers tot Kamerleden. Op basis van deze gesprekken inventariseert de IBTD wat mogelijke oplossingsrichtingen zijn die recht doen aan integraal schadeherstel. Ook is het doel om lessen te trekken voor zowel huidige als toekomstige hersteloperaties. Het eindrapport wordt einde van dit jaar verwacht. De IBTD zal al eerder haar tussenbevindingen over de Hersteloperatie publiceren.

5.7. Financiën

De tabellen in deze paragraaf geven een overzicht van de budgetstanden en de mutaties die sinds de vorige voortgangsrapportage hebben plaatsgevonden.

Tabel 5.1 Budgettair verwerkt in departementale begrotingen

Budgettair verwerkt in departementale begrotingen - ontwerpbegroting 2024 (x € 1 miljoen)										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		totaal
1 Stand na 1e sup 2023	93	1.271	1.025	2.287	1.336	347	17			6.376
1a Programma	47	1.136	780	1.880	919	195	17			4.974
w.v. Compensatie	36	713	303	373	339	20				1.783
w.v. Kindregeling			74	514	152					740
w.v. Kwijtschelden publieke schulden (incl. uitvoering; rijksbreed)		369	162	509	110	66	4			1.220
w.v. Kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	173	196	119	69				597
w.v. Andere toeslagen				47	9					56
w.v. Ex-partners				83	88	3				173
w.v. Ondersteuning door gemeenten	11	14	34	105	67	29	7			266
w.v. Reservering ondersteuning rechtsbijstand			1	4	14	9	6			34
w.v. Dwangsommen			19	26	14					59
w.v. Ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			5	19	7					31
w.v. Uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering; J&V)			10	3						14
1b Apparaat Financiën	46	135	245	407	417	152				1.402
2 Mutaties ontwerpbegroting 2024 - Financiën				-215	109	114	156	35		198
AP - Apparaat Financiën (VDvO)						18				18
AP - Compensatie incl. uitvoering VSO-route (VDvO)					88	6	30			124
Kasschuif - Apparaat Financiën (VDvO)				0	0	-16	10	6		0
Kasschuif - Compensatie incl. uitvoering VSO-route (VDvO)				-47	-87	59	46	29		0
Herschikking #1 - Compensatie (VDvO)				26	16					42
Herschikking #1 - Kwijtschelden private schulden (VDvO)				-17						-17
Herschikking #1 - Reservering ondersteuning rechtsbijstand (VDvO)				-1	-1					-2
Herschikking #1 - Dwangsommen (VDvO)				-7	-14					-22
Herschikking #1 - Ouders in het buitenland (VDvO)				-1	-0					-1
AP - Ondersteuning door gemeenten (Schuldhelpverleningsaanbod jongeren)					30		5			35
Kasschuif - Ondersteuning door gemeenten (Schuldhelpverleningsaanbod jongeren)					-10	10				0
Kwijtschelden private schulden - Creditering voorschot SBN				22						22
Kasschuif - Compensatie				8	-11	3				0
Kasschuif - Kindregeling				21	-21					0
Kasschuif - Kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)				-26	12	2	12			0
Kasschuif - Andere toeslagen				-45	45	1				0
Kasschuif - Ex-partners				-72	42	29	1			0
Kasschuif - Reservering ondersteuning rechtsbijstand				-0	0					0
Kasschuif - Ouders in het buitenland				-9	6	3				0
Kasschuif - Apparaat Financiën				-67	14		53			0
Herschikking #2 - Compensatie (bijdrage aan CRM)				-0						-0
Herschikking #2 - Apparaat Financiën (bijdrage aan CRM)				0						0
Herschikking #3 - Compensatie (doorbraakmethode)					8	4				12
Herschikking #3 - Kwijtschelden private schulden					-18	-21	-4			-44
Herschikking #3 - Reservering ondersteuning rechtsbijstand					1	10	4			16
Herschikking #3 - Schade-expert pool					9	7				16
3 Mutaties ontwerpbegroting 2024 - Rijksbreed				-160	173	3	2	1		18
AP - Kwijtschelden publieke schulden (SZW)					13	5				18
Kasschuif - Kwijtschelden publieke schulden (SZW)						-3	2	1		0
Kasschuif - Kwijtschelden publieke schulden (BZK)				-160	160					0
4 Stand na ontwerpbegroting 2024	93	1.271	1.025	1.912	1.617	464	175	35		6.592
4a Programma	47	1.136	780	1.571	1.186	310	112	29		5.172
w.v. 30k, IB, aanvullende compensatie (incl. uitvoering VSO-route) en overig	36	713	303	360	353	91	76	29		1.960
w.v. Kindregeling			74	535	131					740
w.v. Kwijtschelden publieke schulden (incl. uitvoering; rijksbreed)		369	162	349	283	68	6	1		1.238
w.v. Kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	173	175	113	50	7			559
w.v. Andere toeslagen				2	54	1				56
w.v. Ex-partners				11	130	31	1			173
w.v. Ondersteuning door gemeenten	11	14	34	105	87	39	12			301
w.v. Reservering ondersteuning rechtsbijstand			1	3	14	19	10			47
w.v. Dwangsommen			19	19						38
w.v. Ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			5	9	12	3				30
w.v. Uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering; J&V)			10	3						14
w.v. Schade-expert pool					9	7				16
4b Apparaat Financiën	46	135	245	341	431	154	63	6		1.420

Tabel 5.2 Budgettair gereserveerd op de aanvullende post

Budgettair gereserveerd op de aanvullende post - MJN 2024 (x € 1 miljoen)									
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	totaal
5 Stand na VJN 2023					277	346	142		765
5a Financiën					222	323	142		687
5b Rijksbreed (kwijschelden publieke schulden)					54	24			78
6 Mutaties MJN 2024 - Financiën					-118	-24	-35		-176
Versneld Duidelijkheid voor Ouders					-88	-24	-30		-142
Schuldhelpverleningsaanbod jongeren					-30		-5		-35
7 Mutaties MJN 2024 - Rijksbreed					-13	-5			-18
Kwijschelden publieke schulden (SZW)					-13	-5			-18
8 Stand na MJN 2024					146	317	108		571
8a Financiën					104	299	108		511
8b Rijksbreed (kwijschelden publieke schulden)					42	18			60

Tabel 5.3 Budgettair verwerkt, gereserveerd en totaal beschikbaar

Budgettair verwerkt, gereserveerd en totaal beschikbaar - ontwerpbegroting/MJN 2024 (x € 1 miljoen)									
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	totaal
9 Na 1e sup en VJN 2023	93	1.271	1.025	2.287	1.613	694	159		7.141
op departementale begrotingen	93	1.271	1.025	2.287	1.336	347	17		6.376
op aanvullende post					277	346	142		765
10 Na ontwerpbegroting en MJN 2024	93	1.271	1.025	1.912	1.763	781	283	35	7.163
op departementale begrotingen	93	1.271	1.025	1.912	1.617	464	175	35	6.592
op aanvullende post					146	317	108		571

Het totaal beschikbare budget is weinig veranderd ten opzichte van het overzicht in de 14^e voortgangsrapportage. De enige wijziging op de totale omvang is een creditnota door Sociale Banken Nederland (SBN) voor een deel van het betaalde voorschot voor de private schuldenaanpak (circa 22 miljoen euro). Dit vanwege de verwachting dat door het huidige bevoorschottingsschema de liquide middelen van SBN te hoog worden ten opzichte van de verplichtingen.

Daarnaast is in het overzicht de herschikking van middelen in het kader van het project Versneld Duidelijkheid voor Ouders opgenomen. Hiervoor is onder andere ruimte bij de middelen voor de private schuldenaanpak en het betalen van dwangsommen gebruikt. Deze ruimte was er vanwege (verwachte) meevallers in de ramingen. Ook is er een herschikking geweest voor het voortzetten van de aanpak van multiproblematiek (doorbraakmethode), voor de uitbreiding van de rechtsbijstandsregeling en de schade-expert pool. Deze ruimte is eveneens gevonden bij de middelen voor de private schuldenaanpak. Verder is er een aantal kasschuiven gedaan om de beschikbare middelen aan te laten sluiten bij het actuele ritme van de verschillende regelingen. Voor de eerste toets en de Kindregeling zijn er meer middelen in 2023 nodig.

Voor onder andere de ex-toeslagpartnerregeling, de HZK-regeling (huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget) en de publieke schuldenaanpak zijn middelen in de juiste jaren gezet. Van de Aanvullende Post (AP) zijn middelen overgeboekt naar de begrotingen van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het gaat daarbij om circa 142 miljoen euro voor het project Versneld Duidelijkheid voor Ouders, 34,5 miljoen euro voor het schuldhelpverleningsaanbod voor jongeren met problematische schulden (motie Kat) en circa 18 miljoen euro voor het kwijschelden van publieke schulden.

Apparaatskosten

In 2020 t/m 2022 is 18% van de bestede middelen uitgegeven aan apparaatskosten. Van de huidige totale meerjarenraming voor de hersteloperatie, € 7,2 miljard, is € 1,6 miljard gereserveerd voor apparaatskosten, 22%. Het restant van € 5,6 miljard is gereserveerd voor programmakosten. Wanneer het ondersteunende deel van de programmakosten aan de apparaatskosten wordt toegerekend, komen de apparaatskosten op ongeveer 30% uit.